

**REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE, Euratom) 2019/1412****z dnia 26 marca 2019 r.****w sprawie sprawozdań specjalnych Trybunału Obrachunkowego w kontekście absolutorium dla Komisji za rok budżetowy 2017**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego sporządzone zgodnie z art. 287 ust. 4 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 <sup>(1)</sup>,
  - uwzględniając skonsolidowane sprawozdanie roczne finansowe Unii Europejskiej za rok 2017 (COM(2018) 521 – C8-0370/2018) <sup>(2)</sup>,
  - uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące wykonania budżetu za rok budżetowy 2017 wraz z odpowiedziami instytucji <sup>(3)</sup>,
  - uwzględniając poświadczenie wiarygodności <sup>(4)</sup> rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2017 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając swoją decyzję z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2017, sekcja III – Komisja <sup>(5)</sup>, oraz rezolucję zawierającą uwagi stanowiące integralną część tej decyzji,
  - uwzględniając zalecenie Rady z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie udzielenia Komisji absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2017 (05824/2019 – C8-0053/2019),
  - uwzględniając art. 317, 318 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 <sup>(6)</sup>, w szczególności jego art. 62, 164, 165 i 166,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 <sup>(7)</sup>, w szczególności jego art. 69, 260, 261 i 262,
  - uwzględniając art. 93 Regulaminu i załącznik IV do Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A8-0088/2019),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 17 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej Komisja wykonuje budżet i zarządza programami, a zgodnie z art. 317 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Komisja wykonuje budżet we współpracy z państwami członkowskimi na własną odpowiedzialność zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
- B. mając na uwadze, że sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego (Trybunału) dostarczają informacji na temat problemów związanych z wdrażaniem środków, które to informacje są przydatne Parlamentowi jako organowi udzielającemu absolutorium;
- C. mając na uwadze, że uwagi Parlamentu dotyczące sprawozdań specjalnych Trybunału stanowią integralną część ww. decyzji Parlamentu z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2017, sekcja III – Komisja;

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 51 z 28.2.2017.<sup>(2)</sup> Dz.U. C 348 z 28.9.2018, s. 1.<sup>(3)</sup> Dz.U. C 357 z 4.10.2018, s. 1.<sup>(4)</sup> Dz.U. C 357 z 4.10.2018, s. 9.<sup>(5)</sup> Teksty przyjęte, P8\_TA(2019)0242 (zob. s. 31 niniejszego Dziennika Urzędowego).<sup>(6)</sup> Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.<sup>(7)</sup> Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

**Część I Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 15/2017 „Warunki wstępne i rezerwa na wykonanie w obszarze spójności – instrumenty innowacyjne, lecz jeszcze nieskuteczne”**

1. odnotowuje ustalenia i wnioski Trybunału i stwierdza z ubolewaniem, że Komisja nie uwzględniła ich podczas przygotowywania wniosków w sprawie odpowiednich rozporządzeń na następny okres programowania;
2. w szczególności ubolewa, że niektóre kryteria zaproponowane przez Komisję we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 mogą nie wpływać na realizację powiązanych celów szczegółowych i nie zwiększyłyby znacząco wydajności i skuteczności polityki spójności wbrew zaleceniu Trybunału w tym względzie;
3. przypomina, że warunki wstępne na okres 2014–2020 zostały wprowadzone w celu ułatwienia wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych przez ustanowienie warunków wstępnych skutecznego i wydajnego wykorzystywania unijnego wsparcia;
4. zwraca jednak uwagę, że Trybunał wyraził wątpliwość co do tego, czy wprowadzenie warunków wstępnych skutecznie doprowadziło do rzeczywistych zmian w terenie pomimo zapewnienia, według opinii Trybunału, ram oceny gotowości państw członkowskich do wdrażania polityki spójności;
5. podkreśla, że w przypadku utrzymania warunków wstępnych i ich zastąpienia przez warunki podstawowe w następnym okresie programowania muszą być one dostosowane do kontekstu krajowego i regionalnego, być zorientowane na zachęty i sprzyjać sprawnemu wdrażaniu celów rozwoju regionalnego, jak również wykluczać nakładanie się instrumentów i powstawanie wieloznaczności i różnych interpretacji;
6. zauważa, że około 75 % wszystkich mających zastosowanie warunków wstępnych było spełnionych w momencie przyjmowania programów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, 86 % zostało spełnionych na początku 2017 r., a 99 % do maja 2018 r., co pokazuje, że spełnienie warunków wstępnych trwało dłużej niż przewidziano w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 (ustanawiającym wspólne przepisy) oraz że przed upływem terminu wyznaczonego na grudzień 2016 r. około 15 % warunków wstępnych pozostawało niespełnionych;
7. uznaje, że warunki wstępne stanowią dodatkowe obciążenie administracyjne oraz że, jak stwierdziła Komisja, były jedną z możliwych przyczyn opóźnień odnotowanych we wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na lata 2014–2020; uznaje również, że choć nie było przypadków zawieszenia płatności na rzecz programów przez Komisję za niespełnienie warunków wstępnych do końca 2016 r., odpowiednie instytucje zarządzające nie składały wniosków o płatność, wprowadzając w ten sposób pewien rodzaj samozawieszenia i opóźniając wdrażanie, wskutek czego absorpcja na koniec czwartego roku obecnego okresu (2017 r.) była znacznie niższa niż wskaźnik absorpcji w odpowiadającym momencie (koniec 2010 r.) poprzedniego okresu 2007–2013 (odpowiednio 17 % i 41 %), co dalej podważa wartość dodaną warunków wstępnych jako instrumentu wprowadzonego w celu ułatwienia wdrażania polityki spójności;
8. podkreśla, że w odniesieniu do czasu pozostałego do końca obecnego okresu programowania Komisja musi zapewnić konieczne wsparcie państwom członkowskim, aby spełniły pozostałe warunki wstępne oraz wdrożyły w praktyce odpowiednie przepisy, w szczególności dotyczące zamówień publicznych i pomocy państwa;
9. odnotowuje opinię Trybunału, że ujęcie rezerwy na wykonanie w ramach wykonania miało na celu zapewnienie skutecznej zachęty do osiągania oczekiwanych produktów i rezultatów;
10. podziela opinię Trybunału, że ogólnie ramy wykonania na lata 2014–2020 nie są w znaczącym stopniu bardziej zorientowane na rezultaty niż podobne ustalenia w poprzednich okresach i pozostają zasadniczo skoncentrowane na wydatkowaniu i produktach projektów, przy czym znaczna większość wskaźników, które są podstawą przydziału rezerwy na wykonanie to wskaźniki produktu (57,1 %), wskaźniki finansowe (33,4 %) i kluczowe etapy wdrażania (9,2 %), niestety przy jedynie marginalnym wykorzystaniu wskaźników rezultatu (0,3 %);
11. zauważa w związku z tym, że zgodnie z załącznikiem II rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy cele pośrednie dotyczące wdrożenia wskaźników rezultatu zostały przewidziane do zastosowania w ramach wykonania jedynie „w stosownych przypadkach”, w przeciwieństwie do obowiązkowego uwzględnienia celów pośrednich dotyczących stosowania wskaźników produktu ściśle powiązanych ze wspieranymi interwencjami politycznymi;

12. uważa, że wyznaczony na 2019 r. termin przeprowadzenia przeglądu wykonania programów dla każdego państwa członkowskiego uniemożliwił państwom i regionom, które osiągnęły swoje cele pośrednie, dostęp do przydzielonych im środków przed ostatnim rokiem okresu zablokowanych w rezerwie na wykonanie; dlatego wzywa do zapewnienia możliwości wcześniejszego przeglądu wykonania i wcześniejszego dostępu do środków;
13. apeluje do Komisji, aby w przypadku utrzymania rezerwy na wykonanie w okresie po 2020 r. oparła swój wniosek na doświadczeniach z okresu 2014–2020 oraz aby zaproponowała odpowiednią rewizję ram wykonania w celu stworzenia rzeczywistych zachęt dla systemu zorientowanego na rezultaty; taki system powinien zapewniać również niezbędną równowagę między uproszczeniem niezakłóconego wdrażania projektów a niezbędnymi przepisami dotyczącymi należytego zarządzania finansami i kontroli;
14. przypomina, że w polityce spójności chodzi przede wszystkim o wsparcie i solidarność, dlatego instrumenty wspomagające i motywujące są bardziej odpowiednie niż innowacje w zakresie środków dyscyplinarnych i sankcji;

**Część II Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 19/2017 pt. „Procedury przywozu – luki w ramach prawnych i nieskuteczne wdrażanie wpływają negatywnie na interesy finansowe UE”,**

15. wzywa Komisję, by dostarczyła informacji na temat luki w poborze należności celnych stwierdzonej w toku kontroli tradycyjnych zasobów własnych oraz by przygotowała kompleksową analizę na podstawie tych danych;
16. wzywa Komisję do udzielenia informacji dotyczących kwot należności celnych, o jakie ubiega się od państw członkowskich, i kwot pobranych, służących zasileniu budżetu UE; uważa, że można usprawnić obecny system zachęt do przeprowadzania kontroli celnych;
17. wzywa Komisję do przygotowania analizy dotyczącej działań, o które wnioskuje państwa członkowskie w komunikatach dotyczących wzajemnej pomocy, a także stanu realizacji głównego celu, jakim jest uzyskanie równoważnych wyników;
18. wzywa Komisję do przedstawienia oceny ilościowych wyników realizacji unijnych programów „Cła 2020” i „Herkules III”, odpowiedzialnych za finansowanie wymiany informacji i współpracy między organami celnymi w ramach ochrony interesów finansowych Unii podczas obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF);
19. wzywa Komisję do przeanalizowania poziomu nadużywania zwolnień celnych obejmujących przesyłki o niskiej wartości w handlu elektronicznym towarami z krajami trzecimi;

**Część III Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 20/2017 pt. „Instrumenty gwarancji kredytowych finansowane przez UE – rezultaty są pozytywne, konieczne jest jednak lepsze ukierunkowanie na beneficjentów i skoordynowanie z systemami krajowymi”**

20. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału, jego uwagi i zalecenia;
21. z zadowoleniem przyjmuje, że Komisja przyjęła większość zaleceń i będzie się nimi kierować w swoich działaniach;
22. podziela zdanie Trybunału, że z instrumentów finansowych należy korzystać wyłącznie wówczas, jeżeli pożyczki komercyjne nie są dostępne ze względu na zbyt mały zasięg projektu lub zbyt wysokie ryzyko, bądź też pożyczkobiorca nie dysponuje niezbędnym zabezpieczeniem; wzywa Komisję do opracowania metodyki analizowania skutków gwarancji z perspektywy podaży kredytów, konkurencji między bankami i działalności innowacyjnej przedsiębiorstw oraz z perspektywy tego, jak rozkładają się korzyści z dotacji między dostawcę i beneficjenta;
23. zwraca uwagę Komisji i Trybunału na fakt, że instrument gwarancji kredytowych oraz instrument InnovFin do celów gwarancji dla MŚP potencjalnie tworzą portfele kredytowe pośredników o wartości 24,42 mld EUR, o których organ udzielający absolutorium wie bardzo niewiele, ponieważ system jest wysoce skomplikowany i nieprzejrzysty;

24. powtarza stanowisko Parlamentu wyrażone w rezolucji z dnia 27 kwietnia 2017 r. zawierającej uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2015, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze <sup>(1)</sup>:
- „20. wskazuje na rosnące w okresie 2014–2020 wykorzystywanie instrumentów finansowych zasadniczo złożonych z kredytów, instrumentów kapitałowych, gwarancji oraz instrumentów opartych na podziale ryzyka w ramach zarządzania pośredniego; wskazuje ponadto, że grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego zarządzała niemal wszystkimi instrumentami finansowymi pośrednio; uważa, że informacje dotyczące osiągniętych wyników nie są wystarczające do oceny tych instrumentów, w szczególności w odniesieniu do ich wpływu społecznego i środowiskowego; podkreśla, że instrumenty finansowe mogą stanowić uzupełnienie dotacji, lecz nie powinny ich zastępować;”
25. przypomina komisarzowi Oettingerowi o jego zamiarze, by włączyć różne budżety równoległe, w dłuższej perspektywie, ponownie do budżetu unijnego; uważa, że znacznie zwiększyłyby to demokratyczną rozliczalność; zwraca się do Komisji o opracowanie komunikatu na ten temat do czerwca 2019 r.

**Część IV Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 22/2017 pt. „Misje obserwacji wyborów – w odpowiedzi na zalecenia podejmowane są wprawdzie odpowiednie działania, ale potrzebne jest lepsze monitorowanie”**

26. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz przedstawia poniżej swoje uwagi i zalecenia;
27. przypomina, że unijne misje obserwacji wyborów stanowią niezwykle widoczny instrument polityki zagranicznej Unii, który wspiera demokratyzację i poprawę procesu wyborczego, oraz cel strategiczny Parlamentu, ponieważ główny obserwator z ramienia misji obserwacji wyborów jest posłem do Parlamentu;
28. uważa, że misje obserwacji wyborów – przeprowadzane w sposób właściwy, sprawiedliwy i obiektywny – odgrywają kluczową rolę w dyplomacji publicznej, jako że wydają one bezstronną ocenę i konstruktywne zalecenia, w następstwie których zainteresowane strony na szczeblu krajowym, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, mogą podejmować odpowiednie działania;
29. przypomina, że nie ma uniwersalnego modelu prowadzenia działań oraz że z uwagi na specyfikę każdego z państw przyjmujących należy rozważyć pewien stopień elastyczności;
30. jest zdania, że bezpośrednie konsultacje z zainteresowanymi stronami na temat ewentualnych zaleceń misji obserwacji wyborów przed ukończeniem sprawozdania są kontrowersyjne i z uwagi na niezależność misji obserwacji wyborów w żadnym wypadku nie powinien w nich brać udziału główny obserwator;
31. jest zdania, że działania podejmowane w następstwie zaleceń misji obserwacji wyborów należy wzmocnić na poziomie dialogu politycznego, co obejmuje uczestnictwo delegacji ad hoc Parlamentu Europejskiego, oraz poprzez poszukiwanie ewentualnych nowych rozwiązań, takich jak konsultacje dotyczące procesu wyborczego, które mają na celu wzbogacenie ogólnego procesu obserwacji wyborów, a w szczególności przedstawienie merytorycznej oceny procesu wyborczego;
32. zwraca się do Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych o jak najściślejsze monitorowanie skutecznego wdrażania zaleceń misji obserwacji wyborów w państwach trzecich przy jednoczesnym poszanowaniu suwerenności każdego państwa i przy udziale Parlamentu, jak również zwraca się o przydzielanie wystarczających zasobów ludzkich z delegatur unijnych posiadających odpowiednią wiedzę techniczną w dziedzinach określonych przez misje obserwacji wyborów, potrzebną do wykonywania tego ważnego zadania politycznego;
33. uważa, że pożyteczne byłoby zaangażowanie głównego obserwatora na wczesnym etapie tworzenia podstawowego zespołu misji obserwacji wyborów (w szczególności w przypadku takich funkcji jak doradca polityczny, ekspert ds. wyborów czy zastępca głównego obserwatora misji obserwacji wyborów) w celu ułatwienia szybszego, bardziej efektywnego i spójnego wysyłania misji obserwacji wyborów;
34. uważa w tym kontekście, że utworzenie bazy danych dla misji obserwacji wyborów jest cenną możliwością operacyjną i może wzmocnić wiarygodność i przejrzystość tego instrumentu i procesu unijnego w perspektywie średnio- i długoterminowej;

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 252 z 29.9.2017, s. 28.

35. wnioskuję, aby ogólnie kłaść większy nacisk na zrównoważony charakter działań finansowanych z Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka, w szczególności w kontekście misji obserwacji wyborów, w przypadku których można znacznie usprawnić proces przekazywania wiedzy podmiotom lokalnym i działania podejmowane w następstwie wydanych zaleceń;

**Część V Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 23/2017 pt. „Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji – prace nad stanowiącym wyzwanie stworzeniem unii bankowej zostały rozpoczęte, ale wciąż pozostaje wiele do zrobienia”**

36. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz popiera jego uwagi i zalecenia;
37. krytykuje Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) za niedostarczenie wszystkich dokumentów wymaganych w trakcie tego audytu; przypomina SRB, że TFUE umożliwia Trybunałowi pełny dostęp do takiej dokumentacji jednostki kontrolowanej, jaka jest niezbędna do przeprowadzenia kontroli;
38. ubolewa, że SRB cierpi na braki kadrowe od momentu osiągnięcia funkcjonalnej niezależności; wzywa SRB do przyspieszenia procesów rekrutacyjnych, w szczególności poprzez zaangażowanie ekspertów ds. restrukturyzacji i polityki, w tym na wyższym szczeblu;
39. wyraża zaniepokojenie obecnym protokołem ustaleń między SRB a Europejskim Bankiem Centralnym, który nie gwarantuje dotrzymywania przez EBC stosownych terminów dostarczania wszystkich informacji do SRB; wzywa SRB do podjęcia rozmów z EBC w celu poprawienia obecnej sytuacji;

**Część VI Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 1/2018 pt. „Wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich (JASPERS) – czas na lepsze ukierunkowanie działania”**

40. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału, zawarte w nim wnioski oraz gotowość Komisji do wdrożenia zaleceń;
41. z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż w niektórych przypadkach działania JASPERS pozwoliły zwiększyć zdolności państw członkowskich do przygotowania projektów, a same projekty charakteryzowały się wysoką jakością, co potwierdza ich szybkie zatwierdzenie przez Komisję;
42. wzywa Komisję i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) do zadbania o to, by program był wdrażany w sposób gwarantujący lepsze wyniki w odniesieniu do zdolności administracyjnych państw członkowskich;
43. zauważa, że w latach 2006–2016 faktyczne koszty JASPERS i wkład finansowy Komisji początkowo rosły, a następnie utrzymywały się na stabilnym poziomie wynoszącym ok. 30 mln EUR rocznie, przy czym wkład Komisji wahał się między 70 a 80 %;
44. uważa, że beneficjenci powinni partycypować w kosztach JASPERS na odpowiednim poziomie;
45. jest zdania, że logicznie rzecz ujmując, zadanie JASPERS, jakim jest „zapewnianie państwom członkowskim, które przystąpiły do Unii w 2004 r. lub później, niezależnego i bezpłatnego doradztwa, tak by pomóc im w przygotowaniu wysokiej jakości propozycji dotyczących dużych projektów inwestycyjnych w celu uzyskania finansowania z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego”, powinno być obecnie łatwiejsze, gdyż nowe państwa członkowskie dostosowują się do systemów i procedur Unii;
46. wyraża głębokie zaniepokojenie uwagą Trybunału: „VIII. EBI nie wykazał chęci przekazania informacji na temat rzeczywistych kosztów funkcjonowania inicjatywy, a Komisja jedynie częściowo była w stanie wykazać wiarygodność standardowych kosztów JASPERS wykorzystywanych do 2014 r. w odniesieniu do pracowników zapewnianych przez EBI”;
47. nalega, aby EBI udostępnił Trybunałowi wszystkie informacje istotne dla jego prac kontrolnych; zwraca się do Komisji o podjęcie wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia współpracy EBI w tym zakresie;

**Część VII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 2/2018 pt. „Skuteczność zarządzania kryzysowego EBC w odniesieniu do banków”**

48. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, jego zalecenia oraz gotowość Komisji do wdrożenia wszystkich zaleceń z wyjątkiem jednego;

49. jest głęboko zaniepokojony faktem, że EBC nie umożliwił Trybunałowi Obrachunkowemu dostępu do wszystkich wymaganych dokumentów i informacji, które Trybunał uznał za niezbędne do wykonania swojego zadania; wzywa EBC do skorygowania tej polityki;
50. uważa, że pełna współpraca ze strony EBC jest zdecydowanie konieczna, powinna mieć charakter otwarty i zwiększyłaby przejrzystość i rozliczalność;
51. przypomina z ubolewaniem, że Trybunał nie jest głównym audytorem zewnętrznym EBC oraz że Trybunał jest uprawniony jedynie do badania skuteczności zarządzania (art. 27 protokołu nr 4 załączonego do TUE i TFUE);
52. zwraca uwagę na widoczny brak równowagi międzyinstytucjonalnej: podczas gdy Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pełni istotną funkcję w nadzorowaniu działalności EBC (art. 35 protokołu nr 4), Europejski Trybunał Obrachunkowy odrywa jedynie niewielką rolę związaną z weryfikacją zarządzania finansowego Banku (badanie skuteczności zarządzania), ze szkodą dla przejrzystości i rozliczalności;
53. wzywa zatem państwa członkowskie oraz instytucje Unii, by w ramach kolejnego przeglądu Traktatu wzmocniły rolę Europejskiego Trybunału Obrachunkowego względem EBC;

#### **Część VIII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 3/2018 pt. „Kontrola procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej”**

54. odnotowuje sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, zawarte w nim zalecenia oraz gotowość Komisji do wdrożenia większości z nich;
55. podkreśla, że procedura dotycząca zakłóceń równowagi makroekonomicznej jest częścią europejskiego semestru, który rozpoczyna się od rocznej analizy wzrostu gospodarczego i sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania jesienią roku n-1; jeśli sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania – oparte na tabeli wyników zawierającej wskaźniki i prognozy – wskazuje, że może zaistnieć konkretny problem, dane państwo członkowskie jest poddawane szczegółowej ocenie sytuacji;
56. zauważa, że jeżeli na podstawie wyników szczegółowej oceny sytuacji Komisja stwierdzi zakłócenia równowagi makroekonomicznej, informuje o tym Parlament, Radę i Eurogrupę; Rada może wtedy, w oparciu o zalecenie Komisji, skierować zalecenia do danego państwa członkowskiego (zgodnie z procedurą określoną w art. 121 ust. 2 TFUE); te zapobiegawcze zalecenia w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej stanowią część zaleceń dla poszczególnych krajów (CSR);
57. uznaje, wspólnie z Trybunałem, że zalecenia Rady są uwarunkowane politycznie; wydaje się to zasadą, a nie wyjątkiem;

#### **Część IX Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 4/2018 pt. „Pomoc UE dla Mjanmy/Birmy”**

58. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz przedstawia poniżej swoje uwagi i zalecenia;
59. dostrzega trudności wynikające z sytuacji politycznej oraz złożoność wyzwań operacyjnych, przed którymi stoją Europejska Służba Działań Zewnętrznych, służby Komisji oraz delegatura Unii, w szczególności w stanach Arakan, Kaczin i Szan;
60. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych oraz Komisję do dalszych działań na rzecz stworzenia długoterminowego, kompleksowego i ambitnego programu współpracy rozwojowej, który przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych instrumentów wspierałby Mjanmę w rozwoju oraz udoskonaleniu jej globalnej strategii rozwoju, a jednocześnie do podjęcia kroków na rzecz ustanowienia krajowych ram wyników obejmujących narzędzia do pomiaru skutków i trwałości pomocy;
61. wzywa do zdefiniowania odpowiedniego połączenia środków politycznych w ramach interwencji UE oraz wyboru głównych sektorów rozwoju na podstawie regularnych ocen potrzeb sektorowych, z korzyścią dla rentowności, komplementarności i trwałości projektów; nalega, by wyniki kończącej się w 2018 r. oceny strategicznej kraju zostały jak najszybciej przekazane Parlamentowi Europejskiemu;
62. uważa, że z uwagi na szczególnie trudną sytuację polityczną i operacyjną równie istotne jest zapewnienie wystarczającej elastyczności przy opracowywaniu oraz realizacji programów wsparcia, aby bardziej systematycznie wzmacniać zdolności krajowe oraz zapewnić odpowiedni zasięg geograficzny, przy uwzględnieniu faktycznej zdolności absorpcyjnej kraju;

63. wyraża ubolewanie, że Komisja nie określiła w sposób wystarczający regionalnych priorytetów geograficznych swojej pomocy; zauważa, że pierwsze badania dotyczące specyficznych potrzeb stanu Arakan zostały przeprowadzone w 2017 r.; uważa, że szczegółowa ocena tego stanu powinna być stanowić priorytet dla delegatury Unii w momencie jej powołania w 2013 r.;
64. zachęca do wzmocnienia potencjału sektora publicznego oraz struktur instytucjonalnych w celu utworzenia bardziej odpowiedzialnych ram zarządzania zapewniających bardziej strategiczne wsparcie głównym organom kontroli w kraju;
65. przypomina, że budowanie państwowości powinno stanowić priorytet strategii rozwoju UE, zgodnie z zasadami interwencji w sytuacjach niestabilnych, przy czym należy położyć nacisk na rozwój instytucjonalny oraz na przejrzystość i skuteczność zarządzania finansami publicznymi w połączeniu ze wzmocnionym dialogiem politycznym;
66. wspiera zacieśnienie współpracy na miejscu z partnerami międzynarodowymi w celu zwiększenia opłacalności działań z udziałem wielu darczyńców, jako że skuteczna koordynacja między darczyńcami jest nadal niezbędnym warunkiem wstępnym, aby zapobiec powielaniu i rozdrobnieniu pomocy;
67. ubolewa nad zidentyfikowanymi słabymi punktami procesu wymiany informacji pomiędzy DG DEVCO oraz DG ECHO w stanach Arakan i Kaczin; wyraża ubolewanie, że procedura wymiany informacji pomiędzy tymi dwiema dyrekcjami generalnymi uruchomiona została dopiero we wrześniu 2016 r.; w związku z tym wzywa do lepszego powiązania pomocy humanitarnej i rozwojowej poprzez utworzenie silniejszego połączenia między pomocą doraźną, odbudową i rozwojem w ramach stałej platformy wzajemnych usług LRRD; uważa, że kiedy tylko jest to możliwe, należy wprowadzać zintegrowane podejścia z jasno określonymi celami w zakresie koordynacji oraz spójną strategią krajową pomiędzy dyrekcjami generalnymi ECHO i DEVCO, wraz z współdzieleniem najlepszych praktyk; w związku z tym wzywa do systematycznego uwzględniania podejścia LRRD w cyklu finansowania operacji;
68. wzywa ponadto służby Komisji do poświęcenia większej uwagi powiązaniu oraz przejściu od krótkoterminowych działań humanitarnych w kierunku długoterminowych interwencji wspierających rozwój oraz rozwinięcia spójnej koordynacji nie tylko pomiędzy różnymi podmiotami uczestniczącymi w działaniach rozwojowych na miejscu, lecz również koordynacji z priorytetami krajowymi dzięki wspólnej strategii i za pomocą wspólnych ram pomocy humanitarnej i rozwojowej;
69. zaleca zapewnienie dokładniejszego monitorowania realizacji projektów oraz działań poprzez lepsze uzasadnianie kwot przydzielanych na sektory priorytetowe w dokumentach dotyczących programowania i zarządzania w celu rozważenia, w razie potrzeby, wszelkich dostosowań pomocy na nowe potrzeby do 2020 r., przy jednoczesnym zapewnieniu lepszej widoczności działań Unii Europejskiej; uważa, że widoczność darczyńców oraz właściwe informacje dotyczące zarządzania projektami są istotne dla zapewnienia uznania każdego wkładu oraz utrzymania rozliczalności;
70. wyraża ubolewanie, że najważniejsza część Wspólnego Funduszu na rzecz Pokoju nie została przeznaczona na rzecz stanu Arakan; uważa ten fakt za prawdziwie straconą szansę dla tego szczególnie wrażliwego regionu; wzywa Komisję do rozszerzenia zakresu tego funduszu na stan Arakan;
71. przypomina, że jeśli wsparcie budżetowe zostało wybrane jako jeden z ważniejszych sposobów realizacji pomocy, Komisja, we współpracy z innymi darczyńcami, ma obowiązek:
  - zapewnić odpowiednie wsparcie w budowaniu zdolności oraz skoncentrować się na kluczowych funkcjach zarządzania finansami publicznymi, w tym na mechanizmach rozliczalności i walki z korupcją,
  - wspierać terminowe przygotowanie odpowiedniego programu reformy zarządzania finansami publicznymi,
  - w stosownych przypadkach określić krótkoterminowe środki mające na celu zabezpieczenie funduszy Unii przed marnotrawieniem, wyciekami i wykorzystaniem w niewydajny sposób;

**Część X Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 5/2018 pt. „Energia ze źródeł odnawialnych na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – istnieje istotna potencjalna synergia, lecz w większości przypadków nie została ona wykorzystana”**

72. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przy opracowywaniu przyszłej polityki w zakresie energii ze źródeł odnawialnych brały pod uwagę okoliczności i szczególne potrzeby każdej społeczności i gospodarki wiejskiej, uwzględniały potencjalne pozytywne i negatywne oddziaływania prowadzonej polityki oraz dopilnowały, by obszary wiejskie uzyskiwały wyrównane wyniki w ramach tej polityki; aby tego dokonać, Komisja we współpracy z państwami członkowskimi powinna opracować odpowiedni mechanizm, który mógłby być inspirowany mechanizmem weryfikowania polityki pod względem jej wpływu na obszary wiejskie, jak przewidziano w „kierunku polityki 1” deklaracji Cork 2.0 z 2016 r.;

73. wzywa Komisję, by wprowadziła to narzędzie do procesu konsultacji z państwami członkowskimi na temat zintegrowanych planów krajowych w zakresie energii i klimatu, które muszą być zgłoszone Komisji do dnia 1 stycznia 2019 r., oraz przekazać państwom członkowskim wytyczne na temat korzystania z tego narzędzia;
74. wzywa Komisję, by wraz ze współustawodawcami opracowała przyszłe ramy polityki w obszarze bioenergii w sposób zapewniający wystarczające zabezpieczenie przed niezrównoważonym pozyskiwaniem biomasy na potrzeby wytwarzania energii; ramy te powinny uwzględniać i eliminować ryzyko dla zrównoważonego rozwoju związane z zachęcaniem do korzystania z bioenergii za pomocą celów i systemów wsparcia finansowego oraz łagodzić powiązane z nią ryzyko środowiskowe i społeczno-ekonomiczne;
75. wzywa Komisję do określenia, co powinien osiągnąć Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w zakresie inwestycji w energię odnawialną, w jaki sposób inwestycje te powinny zapewniać wartość dodaną na obszarach wiejskich, oraz w jaki sposób EFRROW powinien uzupełniać istniejące unijne i krajowe systemy finansowania, nie ryzykując, że stanie się po prostu kolejnym źródłem finansowania energii ze źródeł odnawialnych, bez nadawania priorytetu rozwojowi obszarów wiejskich przy opracowywaniu przyszłej polityki rozwoju obszarów wiejskich;
76. w tym kontekście wzywa Komisję do wykorzystania odpowiedniego doświadczenia w zakresie dobrych praktyk, dostrzeżonych przez Trybunał podczas kontroli (ocena projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych na obszarach wiejskich, projekty dotyczące dostarczania energii stronom trzecim finansowane z EFRROW, projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych na użytek własny), a także podobnego doświadczenia opisanego w badaniu OECD poświęconym powiązaniu między energią ze źródeł odnawialnych a rozwojem obszarów wiejskich;
77. wzywa państwa członkowskie, aby w odniesieniu do wsparcia z EFRROW na rzecz energii odnawialnej dostarczały Komisji istotnych informacji na temat osiągnięć programowych projektów w zakresie energii odnawialnej w swoich rozszerzonych rocznych sprawozdaniach z wykonania za 2019 r.; informacje te powinny być dla Komisji źródłem wiedzy na temat wydatków z EFRROW poniesionych na rzecz projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, mocy zainstalowanej lub energii wytworzonej w ramach takich projektów; wzywa Komisję do dokładniejszego określenia różnych rodzajów wskaźników podczas przygotowywania okresu programowania po 2020 r.;
78. wzywa Komisję do przypomnienia państwom członkowskim, aby stosowały odpowiednie procedury wyboru, tak aby wsparcie udzielane było wyłącznie na rzecz rentownych projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, przynoszących wyraźne dodatkowe korzyści dla zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;

**Część XI Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 6/2018 pt. „Swobodny przepływ pracowników – zapewniono podstawową swobodę, lecz lepsze ukierunkowanie środków UE ułatwiłyby mobilność pracowników”**

79. przyjmuje z zadowoleniem sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zastosowania się do jego zaleceń;
80. podkreśla, że swobodny przepływ pracowników jest podstawową zasadą Unii i jedną z największych zalet jednolitego rynku, o ile przynosi korzyści obu stronom stosunku pracy oraz zapewnia ochronę praw pracowniczych i zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy i zatrudnienia;
81. zauważa z zaniepokojeniem, że utrzymuje się wiele przeszkód utrudniających swobodną i sprawiedliwą mobilność pracowników w Unii, a działania podejmowane przez Komisję i państwa członkowskie nie pozwalają w pełni rozwiązać problemów, z jakimi mierzą się pracownicy, którzy chcą pracować w innym państwie członkowskim, takich jak niewystarczające informacje na temat praw pracowniczych związanych z zatrudnieniem i warunkami pracy oraz praw w zakresie zabezpieczenia społecznego, a także niewystarczające środki służące zapobieganiu dyskryminacji wobec pracowników mobilnych oraz zapewnieniu skutecznego egzekwowania ich praw;
82. odnotowuje ustalenia Trybunału Obrachunkowego, że Komisja wprowadziła narzędzia informowania obywateli o przysługujących im prawach i stworzyła mechanizmy zgłaszania przypadków dyskryminacji godzącej w swobodę przepływu pracowników; wyraża jednak zaniepokojenie ustaleniem Trybunału Obrachunkowego, że pomimo wprowadzenia tych narzędzi i mechanizmów Komisja nie wie, jaki jest obecny poziom wiedzy o tych narzędziach ani jaka jest skala dyskryminacji godzącej w swobodę przepływu pracowników na szczeblu Unii;



83. zauważa, że niektóre z narzędzi wprowadzonych przez Komisję w celu wspierania mobilności pracowników są często nieznane potencjalnym beneficjentom, i wyraża zaniepokojenie faktem, że w niektórych państwach członkowskich tylko niewielki odsetek ofert pracy jest publikowany na Europejskim Portalu Mobilności Zawodowej (EURES); zwraca uwagę, że narzędzia te są finansowane z budżetu Unii oraz że Europejski Fundusz Społeczny (EFS) oraz program na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) w ramach wieloletnich ram finansowych 2014–2020 stwarzają możliwości finansowania środków i działań związanych z mobilnością pracowników na szczeblu unijnym i krajowym, które jednak nie są dostatecznie wykorzystywane;
84. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o wykorzystanie dostępnych możliwości finansowania w celu wdrożenia środków zapewniających, aby narzędzia te dostarczały pełnych informacji na temat aktualnych ofert pracy i obowiązujących praw pracowniczych, z myślą o zwiększaniu wśród obywateli poziomu znajomości tych narzędzi i informacji dostępnych za ich pośrednictwem oraz monitorowaniu poziomu wiedzy pod kątem dalszego jego zwiększania; w związku z tym zachęca Komisję do wspierania promocji praktycznych aspektów mobilności zawodowej, mianowicie za pomocą nowych technologii, wyszukiwarek internetowych i reklamy, oraz nalega na ściślejszą współpracę między Komisją a państwami członkowskimi; zachęca w szczególności odpowiednie organy krajowe i koordynatorów EURES do bardziej aktywnej współpracy z pracodawcami w celu promowania EURES i możliwości mobilności zawodowej w całej Unii; wzywa również Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia właściwej komplementarności i dodatkowości między działaniami finansowanymi przez EFS i EaSI;
85. podziela opinię Trybunału, że informacje i wiedza na temat skali i rodzajów istniejącej dyskryminacji w zakresie swobodnego przepływu pracowników są konieczne, aby skutecznie zwalczać przypadki takiej dyskryminacji; w związku z tym wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi podjęła działania na rzecz zwiększenia skuteczności istniejących mechanizmów służących do wykrywania przypadków dyskryminacji, a także aby podjęła dalsze kroki na rzecz zapobiegania przeszkodom i dyskryminacji oraz ich eliminowania w celu zapewnienia sprawiedliwej mobilności pracowników;
86. podkreśla, że brak możliwości przenoszenia składek na ubezpieczenie społeczne pozbawia pracowników pewnych praw socjalnych i zniechęca pracowników do mobilności; wzywa Komisję do rozważenia możliwości przedstawienia odpowiednich wniosków ustawodawczych i zachęca do wprowadzenia zachęt dla państw członkowskich chcących wprowadzić możliwość przenoszenia uprawnień emerytalno-rentowych, przy pełnym poszanowaniu obowiązujących przepisów;
87. zauważa, że wzajemne uznawanie dyplomów uniwersyteckich i kwalifikacji zawodowych przez państwa członkowskie pozostaje wyzwaniem i istotną przeszkodą utrudniającą mobilność pracowników; podkreśla, że proces ten powinien być łatwy, dostępny i wygodny zarówno dla obywateli, jak i dla zaangażowanych administracji krajowych; zachęca Komisję do promowania wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w ramach grup roboczych Rady oraz, w stosownych przypadkach, na platformach OECD;
88. wyraża zaniepokojenie brakiem porównywalności danych na temat mobilności pracowników dostarczanych przez państwa członkowskie; zwraca się do Komisji o przedstawienie państwom członkowskim wytycznych na temat tego, jakie dane należy gromadzić i w jakim celu; nalega również, aby Komisja usprawniła gromadzenie i prezentację danych statystycznych dotyczących swobodnego przepływu pracowników, a zwłaszcza problemów napotykanych przez pracowników mobilnych w krajach innych niż ich własny;
89. wyraża ubolewanie, że dostosowanie popytu i podaży na rynku pracy oraz dopasowywanie umiejętności do potrzeb rynku pracy w państwach członkowskich to cel, którego nadal nie udało się osiągnąć w polityce w zakresie mobilności pracowników; wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania możliwości oferowanych przez EFS, EaSI i EURES w zakresie promowania mobilności pracowników w celu obniżenia bezrobocia w niektórych państwach członkowskich i regionach oraz rozwiązania problemu niedopasowania umiejętności i niedoboru pracowników w innych;
90. jest zaniepokojony problemami związanymi z wymogami dotyczącymi projektów z zakresu mobilności transgranicznej, finansowanych w ramach programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych, oraz wzywa Komisję do wyeliminowania tych problemów w następnych zaproszeniach do składania wniosków przez uwzględnienie obowiązkowych wskaźników rezultatu, które pozwolą zmierzyć w praktyce wartość dodaną finansowania Unii i wpływ udzielonego wsparcia;

91. uwzględniając ustalenia Trybunału Obrachunkowego dotyczące konieczności podjęcia dodatkowych wysiłków w celu zwiększenia mobilności pracowników w Unii i wyeliminowania przeszkód ją utrudniających, wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia w okresie 2021–2027 odpowiedniego finansowania działań na rzecz sprawiedliwej mobilności pracowników, które umożliwi kontynuację i sprawne funkcjonowanie odpowiednich narzędzi i systemów w tym obszarze; zwraca się również do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie kontynuacji i zwiększenia skuteczności środków i działań, które ułatwiają swobodny przepływ pracowników, zarówno przez lepsze ukierunkowanie środków finansowych, jak i przez ściślejszą współpracę i koordynację między właściwymi służbami Komisji, organami krajowymi i wszystkimi zainteresowanymi stronami na szczeblu Unii i szczeblu krajowym;

#### **Część XII Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 7/2018 pt. „Unijna pomoc przedakcesyjna dla Turcji – jak dotąd przyniosła jedynie ograniczone rezultaty”**

92. jest zdania, że począwszy od programu instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) na 2018 r. Komisja powinna skuteczniej ukierunkowywać środki finansowe IPA na obszary, w których reformy są opóźnione i niezbędne do zapewnienia wiarygodnych postępów w procesie przystąpienia do Unii, w szczególności w zakresie niezależności i bezstronności wymiaru sprawiedliwości, walki z korupcją na wysokim szczeblu i przestępczością zorganizowaną, wzmocnienia wolności prasy, zapobiegania konfliktom interesów oraz wzmocnienia kontroli zewnętrznej i społeczeństwa obywatelskiego;
93. zwraca się do Komisji, by w kolejnej aktualizacji ocen podejścia sektorowego w kompleksowy sposób uwzględniła wszystkie kluczowe cechy koordynacji darczyńców w Turcji, analizy budżetu sektorowego, a w szczególności ramy oceny wyników;
94. biorąc pod uwagę wpływ, jaki wycofywanie się z reform już wywarło na trwałość projektów w Turcji, wzywa Komisję do wzmocnienia stosowania warunkowości politycznej i projektowej poprzez:
- przedstawienie Komitetowi IPA II wniosków, by dostosował łączny przydział środków z IPA II na rok „N”, łącznie z przekierowaniem lub ograniczeniem środków z IPA II w celu zaradzenia przypadkom wycofywania się z reform w sektorach praworządności i sprawowania rządów zidentyfikowanych w jego rocznym sprawozdaniu dotyczącym Turcji w roku „N-1”,
  - podjęcie decyzji, do końca 2017 r. i 2020 r., o ewentualnym przyznaniu Turcji nagrody za wyniki; decyzja ta powinna prawidłowo odzwierciedlać postępy dokonane w kierunku rozszerzenia, wydajne wdrażanie IPA i osiągnięcie dobrych rezultatów,
  - stopniowe zwiększanie korzystania z trybu zarządzania bezpośredniego w celu uwzględnienia podstawowych potrzeb w przypadku braku woli politycznej, w szczególności w odniesieniu do walki z korupcją na wysokim szczeblu i przestępczością zorganizowaną, wzmocnienia wolności prasy, zapobiegania konfliktom interesów oraz wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego,
  - w odniesieniu do nowych projektów i w stosownych przypadkach ustanowienie minimalnych wymogów w celu wsparcia terminowego zapewniania oczekiwanych produktów i trwałości. Brak spełnienia tych warunków powinien prowadzić do podjęcia działań naprawczych (np. wstrzymania płatności lub anulowania projektu);
95. zwraca się do Komisji, by zwiększyła zakres sprawozdań z monitorowania zorientowanego na rezultaty (ROM) dotyczących finansowanych przez Unię działań w Turcji oraz zwiększyć znaczenie i wiarygodność wskaźników projektów, zapewniając w stosownych przypadkach dostępność danych wyjściowych;
96. jest zdania, że w ramach IPA II Komisja powinna selektywnie stosować zarządzanie pośrednie, biorąc pod uwagę wielkość wykorzystywanych środków finansowych, złożoność projektów przygotowywanych przez tureckie organy, a także zdolność agencji odpowiedzialnej za zawieranie umów i finansowanie programów wspieranych przez Unię;

#### **Część XIII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 8/2018 pt. „Unijne wsparcie dla inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach – wymagany większy nacisk na trwałość”**

97. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału, zwłaszcza dlatego, że w porę zwraca się w nim uwagę na potrzebę dodatkowych mechanizmów monitorowania i mechanizmów gwarancyjnych potrzebnych zarówno na szczeblu Unii, jak i na szczeblu państw członkowskich, aby zagwarantować trwałość wyników osiągniętych w ramach projektów; w związku z tym zwraca uwagę na ustalenia Trybunału, z których wynika, że w zbadanych programach operacyjnych nie zidentyfikowano należycie szczególnych potrzeb przedsiębiorstw o różnej wielkości i w różnych sektorach (niedoskonałości rynku), a osiągnięcie trwałych rezultatów nie stanowiło priorytetu;

98. uważa, że inwestycje produkcyjne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego powinny odgrywać ważniejszą rolę jako kluczowy czynnik przyczyniający się do wzrostu gospodarczego, pobudzający powstawanie trwałych miejsc pracy oraz ograniczający różnice i skalę nierówności w kontekście planowanego rozwoju polityki spójności na potrzeby kolejnego okresu programowania, aby możliwe było osiągnięcie większej konwergencji oraz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej między państwami członkowskimi i regionami;
99. zwraca uwagę, że choć w ramach szeregu skontrolowanych projektów przestrzegano odpowiednich zasad oraz osiągnięto przewidziane produkty i rezultaty, niemożliwe było dowiedzenie skuteczności projektów ani wykazanie, że doprowadzono do trwałej poprawy;
100. zauważa w tym kontekście, że na lata 2014–2020 rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów (art. 71) nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi osiągnięcie rezultatów i ich zrównoważony charakter to kryteria decydujące o trwałości operacji; wobec tego zwraca uwagę na ustalenia Trybunału dotyczące znacznych różnic między pomiarem produktów a pomiarem rezultatów w kontekście oceny trwałości projektu;
101. jest zdania, że w trosce o rzeczywistą wartość dodaną inwestycji produkcyjnych należy zadbać o to, aby osiągnięcie rezultatów stanowiło najważniejszy element brany pod uwagę podczas oceny trwałości projektu; w związku z tym popiera przedstawioną przez Trybunał definicję trwałości jako zdolności projektu do utrzymania korzyści przez długi czas po jego zakończeniu;
102. wyraża ubolewanie, że w swoich wnioskach ustawodawczych dotyczących rozporządzeń na okres 2021–2027 Komisja nie uwzględniła wyraźnego zalecenia Trybunału dotyczącego jednoznacznego priorytetowego traktowania nie tylko produktów, ale i niezbędnych wskaźników pomiaru wyników;
103. podziela obawy Trybunału dotyczące zagwarantowania trwałości inwestycji w MŚP z uwagi na ich ograniczone możliwości biznesowe, wysokie wskaźniki niepowodzeń i szczególną podatność na niekorzystne warunki gospodarcze; w związku z tym zwraca się do Komisji i państw członkowskich o skupienie uwagi na sposobach i środkach promowania udanej i trwałej współpracy między zainteresowanymi MŚP przy uwzględnieniu zarówno pozytywnych, jak i negatywnych doświadczeń z przeszłości;
104. ponadto uważa, że przyszłe inwestycje produkcyjne przynosiłyby trwałe rezultaty, gdyby realizowano je na podstawie zaktualizowanej kompleksowej strategii przemysłowej w ramach przyszłej polityki spójności; jest zdania, że w ten sposób inwestycje produkcyjne w znacznym stopniu powinny przyczynić się do przezwyciężenia poważnych dysproporcji w poziomach rozwoju przemysłowego między państwami członkowskimi i regionami, na co zwrócono uwagę w 6. i 7. sprawozdaniu na temat spójności;
105. apeluje do Komisji o pełne zaangażowanie na rzecz wdrożenia zaleceń Trybunału, o terminowe udostępnienie państwom członkowskim odpowiednich wskazówek, w tym również w postaci jasnych i przejrzystych wytycznych dotyczących określania i stosowania kryteriów w zakresie trwałości projektów, oraz o stosowanie wszystkich dostępnych mechanizmów, takich jak zatwierdzanie programów operacyjnych, monitorowanie i kontrola, aby zachęcać państwa członkowskie do realizowania stosownych zobowiązań bez dodatkowych obciążeń administracyjnych dla beneficjentów lub właściwych organów krajowych;
106. w ujęciu ogólnym wzywa Komisję do przywiązywania większej wagi do kwestii trwałości projektów na etapie przygotowawczym i podczas negocjacji w związku z kolejnym okresem programowania, dzięki ustanowieniu jasnych ram obejmujących cele i założenia; apeluje również do organów państw członkowskich o stosowanie się do zaleceń Trybunału i o wdrożenie ich, a także o współpracę z Komisją w celu zbadania istniejących praktyk i ustalenia wspólnych zasad i procedur z myślą o zagwarantowaniu trwałości wyników projektów;

#### **Część XIV Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 9/2018 pt. „Partnerstwa publiczno-prywatne w UE – znaczne niedociągnięcia i ograniczone korzyści”**

107. jest zdania, że Komisja i państwa członkowskie nie powinny promować intensywniejszego i powszechniejszego korzystania z partnerstw publiczno-prywatnych (PPP) do czasu rozwiązania problemów określonych w niniejszym sprawozdaniu i pomyślnego wdrożenia poniższych zaleceń; w szczególności dotyczy to usprawnienia ram instytucjonalnych i prawnych oraz zarządzania projektami, a także skuteczniejszego zapewniania, że wybór opcji PPP będzie gwarantował najefektywniejsze wykorzystanie środków oraz że projekty PPP będą lepiej zarządzane; podkreśla, że brak prawidłowego określania i podziału ryzyka związanego z projektem może mieć konsekwencje finansowe dla partnera publicznego i utrudnić osiągnięcie celów projektu;

108. aby skuteczniej dzielić koszty opóźnień i ponownych negocjacji między partnerami, w celu ograniczenia finansowych skutków opóźnień, za które odpowiedzialność ponosi partner publiczny, oraz uniknięcia renegocjacji umów dotyczących ostatecznego kosztu PPP ponoszonego przez partnera publicznego, Trybunał zaleca, by:
- państwa członkowskie określiły i zaproponowały standardowe postanowienia umowne ograniczające wysokość potencjalnych dodatkowych kosztów ponoszonych przez partnera publicznego,
  - państwa członkowskie oceniły wczesne renegocjacje umów w celu upewnienia się, że wynikające z nich koszty ponoszone przez partnera publicznego są uzasadnione i zgodne z zasadami najefektywniejszego wykorzystania środków;
109. aby zagwarantować, że opcja PPP zapewni najefektywniejsze wykorzystanie środków i osiągnięcie potencjalnych korzyści, Trybunał zaleca, by:
- państwa członkowskie opierały się przy wyborze opcji PPP na solidnej analizie porównawczej, takiej jak komparator sektora publicznego, oraz by istniały odpowiednie podejścia gwarantujące wybór opcji PPP jedynie wówczas, gdy zapewnia on najwyższą efektywnością kosztową, również w przypadku mniej korzystnych rozwiązań,
  - Komisja zapewniła Trybunałowi pełny dostęp do informacji niezbędnych do oceny wyboru opcji udzielania zamówienia oraz powiązanych zamówień przez organy publiczne, nawet jeśli wsparcia ze strony Unii udziela się bezpośrednio podmiotom prywatnym za pośrednictwem instrumentów finansowych;
110. aby państwa członkowskie z całą pewnością posiadały konieczne zdolności administracyjne oraz jasną politykę i strategię w zakresie PPP, umożliwiające pomyślną realizację projektów PPP wspieranych przez Unię, Trybunał zaleca, by:
- państwa członkowskie ustanowiły jasną politykę i strategię w zakresie PPP, które wyraźnie określają rolę, jaką mają odgrywać PPP w ramach polityki inwestycyjnej w zakresie infrastruktury, w celu wskazania sektorów, dla których PPP są najbardziej odpowiednie, oraz określenia możliwych ograniczeń zakresu, w jakim PPP mogą być skutecznie wykorzystywane,
  - Komisja przedstawiła wnioski w sprawie zmian przepisów mających na celu koncentrację wsparcia finansowego na rzecz przyszłych PPP w sektorach uważanych przez nią za bardzo istotne pod względem strategicznym i zgodnych z długoterminowymi zobowiązaniami PPP, takich jak sieć bazowa TEN-T;
111. aby ograniczyć ryzyko nieobiektywnego podejścia do wybierania opcji PPP, wspierać większą przejrzystość oraz zapewnić możliwość skutecznego wspierania PPP za pomocą unijnych środków finansowych, Trybunał zaleca, by:
- Komisja powiązała unijne wsparcie na rzecz projektów PPP z zapewnieniem, by wybór opcji PPP był uzasadniony najlepszą efektywnością kosztową, a tym samym by względy związane z ograniczeniami budżetowymi lub ujęciem statystycznym nie miały na ten wybór niewłaściwego wpływu,
  - państwa członkowskie zwiększyły przejrzystość przez publikowanie okresowych wykazów projektów PPP, w tym wystarczających i istotnych danych na temat finansowanych aktywów, przyszłych zobowiązań i ujęcia bilansowego, zapewniając jednocześnie ochronę danych poufnych i wrażliwych danych handlowych,
  - Komisja oceniała dodatkową złożoność mieszanych projektów PPP finansowanych ze środków Unii w świetle dalszych działań ukierunkowanych na uproszczenie odpowiednich zasad i procedur programów Unii;

**Część XV Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 10/2018 pt. „System płatności podstawowej dla rolników – funkcjonuje sprawnie, lecz w niewielkim stopniu przyczynia się do uproszczenia, ukierunkowania i konwergencji poziomów pomocy”**

112. zwraca się do Komisji, aby dopilnowała, by państwa członkowskie właściwie stosowały główne mechanizmy kontroli i skorygowały uprawnienia w ramach BPS, na których wartość negatywnie wpłynęło niestosowanie właściwych przepisów lub brak aktualnych informacji na temat użytkowania gruntów;
113. zwraca się do Komisji, aby:
- dokonała przeglądu i podsumowania skuteczności systemów rozpowszechniania informacji wśród państw członkowskich w celu uzyskania możliwie największej spójności interpretowania i stosowania ram prawnych BPS,
  - oceniła warianty dotyczące przyszłych przepisów, które umożliwiłyby jej egzekwowanie od państw członkowskich przekazywania głównych informacji na temat wdrażania systemów wsparcia bezpośredniego,

- doprecyzowała swoją rolę i rolę jednostek certyfikujących w weryfikacji, czy ustanowiono skuteczne główne mechanizmy kontroli, oraz w kontroli wyliczeń uprawnień do BPS dokonywanych na poziomie centralnym;
114. wzywa Komisję, aby przed sformułowaniem wniosku dotyczącego przyszłej koncepcji wspólnej polityki rolnej oceniła sytuację wszystkich grup rolników w zakresie dochodów i przeanalizowała ich zapotrzebowanie na wsparcie dochodów z uwzględnieniem takich czynników, jak obecny podział wsparcia unijnego i krajowego, potencjał rolniczy gruntów, różnice w obszarach głównie przeznaczonych do produkcji rolnej lub do utrzymywania gruntów, koszt i rentowność działalności rolniczej, dochody pochodzące z produkcji żywności i innych rodzajów produkcji rolnej oraz ze źródeł niezwiązanych z rolnictwem, czynniki wydajności i konkurencyjności gospodarstw, a także wartość dóbr publicznych, które zapewniają rolnicy; Komisja powinna od początku powiązać proponowane działania ze stosownymi celami operacyjnymi i poziomami bazowymi, do których będzie można odnieść wyniki osiągnięte dzięki wsparciu;

**Część XVI Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 11/2018 pt. „Nowe formy finansowania projektów w zakresie rozwoju obszarów wiejskich – rozwiązania prostsze, lecz nieukierunkowane na rezultaty”**

115. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz zatwierdza szereg jego uwag i zaleceń;
116. wyraża ubolewanie, że nowe uproszczone formy kosztów są stosowane tylko dla marginalnej części wydatków w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i nie zwiększają potencjału tego źródła finansowania, mimo że uproszczenie powinno zachęcać beneficjentów do angażowania się w projekty;
117. wyraża ubolewanie, że istnieje niewiele wskaźników pozwalających określić, czy cele tego środka zostały osiągnięte bądź nie;
118. wzywa państwa członkowskie oraz beneficjentów i ich stowarzyszenia do pełnego wykorzystania możliwości stwarzanych przez system uproszczonych form kosztów w zakresie rozwoju obszarów wiejskich;
119. przypomina, że uproszczenie musi umożliwiać odpowiedni poziom kontroli, a odpowiedzialność za nią musi zostać wyraźnie określona;
120. przypomina, że uproszczenie musi przynosić korzyści zarówno administracji, jak i wykonawcom projektów;

**Część XVII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 12/2018 pt. „Sieci szerokopasmowe w państwach członkowskich – pomimo poczynionych postępów nie wszystkie cele strategii »Europa 2020« zostaną osiągnięte”**

121. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz przedstawia swoje uwagi;
122. z zadowoleniem przyjmuje dążenie Komisji do inwestowania w przyszłą transformację cyfrową, co wyraźnie wynika z wniosku dotyczącego wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027;
123. uznaje znaczącą inicjatywę ustawodawczą Komisji w dziedzinie cyfryzacji i zwraca uwagę na projekty takie jak WiFi4EU, który wspiera instalację najnowszych urządzeń Wi-Fi w ośrodkach życia społecznego;
124. zauważa wysiłki Komisji na rzecz zwiększenia zasięgu łączności szerokopasmowej w całej Unii, lecz ubolewa, że wiele obszarów wiejskich wciąż jest czarnymi punktami na mapie łączności szerokopasmowej;
125. uznaje starania Komisji na rzecz znacznego zwiększenia i zróżnicowania źródeł finansowania z myślą o wsparciu łączności szerokopasmowej; przypomina, że w ramach okresu programowania 2007–2013 Unia zainwestowała 2,74 mld EUR, podczas gdy inwestycje Unii w ramach obecnego okresu programowania wyniosły niemal 15 mld EUR, co oznacza ponad pięciokrotny wzrost;
126. jest przekonany, że szybkie łącza internetowe są zasadniczym elementem jednolitego rynku treści cyfrowych i mogą w związku z tym dać państwom członkowskim przewagę konkurencyjną w kwestiach gospodarczych, społecznych i edukacyjnych; dobra prędkość łącza internetowych oraz dostęp do internetu są kluczowe dla naszego życia, działalności gospodarczej i rządów krajowych;

127. podkreśla, że inwestycje w sieci szerokopasmowe przyczynią się do wspierania włączenia społecznego i walki z wyludnianiem się obszarów wiejskich i odizolowanych; obszary wiejskie i bardziej oddalone powinny mieć dostęp do sieci szerokopasmowych, aby tworzyć jednorodny jednolity rynek;
128. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie zmienionych unijnych przepisów dotyczących telekomunikacji, które mają na celu stymulowanie inwestycji, w szczególności na obszarach o niższej rentowności gospodarczej, charakteryzujących się niską gęstością zaludnienia, lub na obszarach wiejskich;
129. zgadza się z zaleceniem Trybunału, zgodnie z którym państwa członkowskie powinny opracować zmienione plany na okres po 2020 r.;
130. apeluje zatem do państw członkowskich, aby zagwarantowały, że we właściwym czasie zostaną osiągnięte nie tylko cele strategii Europa 2020 w zakresie dostępu szerokopasmowego, ale także wyznaczone przez Komisję cele na 2025 r. związane ze społeczeństwem gigabitowym; zapewnienie nieprzerwanego zasięgu systemów 5G na wszystkich obszarach miejskich i na głównych lądowych szlakach transportowych oraz dostępu do internetu o prędkości pobierania danych co najmniej 100 Mb/s, z możliwością modernizacji do prędkości mierzonej w gigabitach, we wszystkich gospodarstwach domowych w Europie, małych i średnich przedsiębiorstwach i organach administracji publicznej na szczeblu lokalnym, zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich, w szczególności na obszarach wyludnionych i słabo zaludnionych;
131. podziela opinię Trybunału, zgodnie z którą państwa członkowskie powinny przeprowadzić przegląd mandatu krajowych organów regulacyjnych, zgodnie ze zmienionymi unijnymi ramami regulacji sektora telekomunikacyjnego, aby zagwarantować, że organy te są w stanie wyegzekwować swoje zalecenia i środki prawne (w tym kary za nieprzebrnięcie przepisów) wobec operatorów;
132. uważa, że wsparcie finansowe dostępu szerokopasmowego powinno stanowić zrównoważone połączenie dotacji i instrumentów finansowych, przy czym inwestycje powinny kierować się logiką interwencji oraz uwzględniać realia regionalne i rynkowe;
133. jest przekonany, że wsparcie dostępu szerokopasmowego poprzez instrumenty finansowe koncentruje się przede wszystkim na opłacalnych gospodarczo regionach i dobrze rozwiniętych rynkach lokalnych; zaznacza, że dotacje są odpowiedniejsze dla obszarów wiejskich, górskich i odległych, gdzie prywatne operacje i działania z wykorzystaniem instrumentów finansowych są z gruntu bardziej ryzykowne;
134. podziela opinię Trybunału, zgodnie z którą Komisja powinna gromadzić i rozpowszechniać dobre praktyki w dziedzinie sieci szerokopasmowych, a w szczególności w zakresie planowania inwestycji i wdrażania projektów;
135. jest przekonany, że Komisja będzie nadal doprecyzowywać, na potrzeby państw członkowskich, przepisy dotyczące pomocy państwa w zakresie sieci szerokopasmowych, a także z zadowoleniem przyjmuje zamiar uwzględnienia przez Komisję dodatkowych informacji na temat celów dotyczących 100 Mb/s i społeczeństwa gigabitowego;

**Część XVIII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 13/2018 pt. „Przeciwdziałanie radykalizacji postaw prowadzącej do terroryzmu – Komisja odpowiedziała na potrzeby państw członkowskich, ale nie uniknęła pewnych niedociągnięć dotyczących koordynacji i oceny”**

136. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału, zatwierdza jego zalecenia oraz przedstawia poniżej swoje uwagi i zalecenia;
137. wzywa Komisję, aby zbadała, w jaki sposób można uprościć zarządzanie działaniami przeciwdziałającymi radykalizacji postaw, na przykład przez zintegrowanie liczby funduszy, na których działania te się opierają, lub przez skoncentrowanie zarządzania – którym obecnie zajmuje się osiem dyrekcji generalnych Komisji, a także EuroPol, Eurojust i państwa członkowskie – w celu poprawy koordynacji i wydajności;
138. jest świadomy, że budżetowanie wynikowe może być szczególnym wyzwaniem w przypadku działań służących zapobieganiu radykalizacji postaw, ale podkreśla, że wskaźniki dotyczące na przykład liczby ekspertów uczestniczących w posiedzeniach nie są same w sobie wystarczające do pomiaru wyników; wzywa Komisję, aby zbadała w szczególności przyczyny znacznych różnic w poziomie uczestnictwa poszczególnych państw członkowskich w jej działaniach oraz by skoncentrowała się na tych działaniach, które mają znaczenie dla większości państw członkowskich;
139. wzywa Komisję do bieżącego informowania Parlamentu o działaniach następczych w związku ze sprawozdaniem okresowym Grupy Ekspertckiej Komisji na Wysokim Szczeblu ds. Radykalizacji Postaw, w przypadku gdy chodzi o rozmowy z państwami członkowskimi na temat sposobów lepszej oceny odpowiednich programów i interwencji;

140. uznaje, że zapobieganie radykalizacji postaw często wymaga dogłębnej znajomości sytuacji na gruncie lokalnym, tj. w najbliższym otoczeniu, i że tego rodzaju informacji nie można uogólniać, ponieważ każde takie otoczenie mogą charakteryzować inne wyzwania i możliwości; wskazuje w tym kontekście na ważną rolę lokalnych instytucji edukacyjnych, lokalnych organizacji społecznych i charytatywnych oraz władz lokalnych, w tym funkcjonariuszy policji przydzielonych do pracy w danym otoczeniu; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby pamiętały o tym przy wymianie najlepszych praktyk oraz by unikały stereotypów lub uogólnień;
141. podkreśla, że poziom wydajności i skuteczności działań podejmowanych przez Komisję, aby pomóc państwom członkowskim w zapobieganiu radykalizacji postaw, będzie najprawdopodobniej najwyższy, gdy działania te będą dotyczyły spraw o charakterze transgranicznym, w szczególności zaś informacji dostarczanych przez internet; popiera procedurę usuwania pomyłek realizowaną przez unijną jednostkę ds. zgłaszania podejrzanych treści w internecie oraz decyzję o skoncentrowaniu działań tej jednostki na internetowej propagandzie, którą posługują się terroryści w celu przyciągnięcia jak największej liczby zwolenników; wzywa Komisję, aby ulepszyła metody mierzenia skuteczności działań unijnej jednostki ds. zgłaszania podejrzanych treści w internecie przez zbadanie, ile treści terrorystycznych zostało usuniętych przez przedsiębiorstwa internetowe wyłącznie na wniosek tej jednostki, bez sygnałów ze strony krajowych jednostek ds. zgłaszania podejrzanych treści w internecie, społeczeństwa obywatelskiego bądź też samych przedsiębiorstw internetowych, a także przez opracowanie metod wykazujących skuteczność pod względem ilości propagandy terrorystycznej, która wciąż jest dostępna w internecie, na przykład dlatego, że usunięte treści propagandowe są po prostu ponownie zamieszczane w internecie lub przenoszone na inne platformy;

**Część XIX Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 14/2018 pt. „Europejskie centra doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych – niezbędne są dalsze postępy”**

142. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału i z satysfakcją odnotowuje, że Trybunał, Komisja i ESDZ osiągnęły porozumienie w sprawie większości zaleceń;
143. wzywa Komisję i ESDZ do przeprowadzenia wspólnej analizy na poziomie Unii w celu określenia zewnętrznych zagrożeń CBRJ dla Unii, tak aby w kompleksowy sposób powiązać działania wewnętrzne i zewnętrzne;
144. wzywa Komisję, aby włączyła oceny ryzyka systemowego do metodyki oceny potrzeb i krajowego planu działania oraz do szybkiej reakcji na wnioski wszystkich krajów partnerskich o pomoc w sfinalizowaniu ich oceny potrzeb i krajowych planów działania;
145. wzywa Komisję do zwiększenia liczby działań regionalnych, takich jak praktyczne i teoretyczne ćwiczenia symulacyjne;
146. wzywa Komisję i ESDZ, aby przydzieliły obowiązki w zakresie CBRJ wyznaczonym punktom kontaktowym lub urzędnikom odpowiedzialnym za długofalową współpracę regionalną w ramach Instrumentu na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju we wszystkich delegaturach UE, a także do włączenia zagadnień CBRJ do dialogu dotyczącego polityki i bezpieczeństwa;
147. wzywa DG DEVCO i ESDZ do współpracy z innymi odpowiednimi dyrekcjami generalnymi Komisji, w szczególności z DG NEAR, a także z innymi darczyńcami, aby zidentyfikować potencjalne obszary synergii i dostępne źródła finansowania, które mogłyby zostać lepiej wykorzystane do wspierania działań CBRJ;
148. wzywa Komisję, aby przełożyła ogólny cel inicjatywy na cele bardziej szczegółowe, które mogą być użyteczne na poziomie projektów, co umożliwi pomiar rezultatów od poziomu projektu do poziomu krajowego, regionalnego i całej inicjatywy;
149. wzywa także Komisję, aby określiła wskaźniki wyników i oddziaływania, co pozwoli ocenić skuteczność inicjatywy w stosunku do wyznaczonych celów;
150. wzywa Komisję do zadbania o to, aby wszystkie istotne informacje były dostępne na jej portalu internetowym z odpowiednimi poziomami prawa dostępu i aby najlepsze praktyki i wytyczne były dostępne za pośrednictwem portalu CBRJ;

**Część XX Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 15/2018 pt. „Wzmocnienie zdolności sił bezpieczeństwa wewnętrznych w Nigrze i Mali – ograniczone i powolne postępy”**

151. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz przedstawia poniżej swoje spostrzeżenia i zalecenia;

152. podkreśla przede wszystkim wysiłki, jakie włożyły wszystkie strony zaangażowane w utworzenie tych dwóch misji Unii i pracownicy w terenie na rzecz strukturalnego i trwałego wzmocnienia zdolności instytucjonalnych w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego w Mali i Nigrze, w bardzo trudnym kontekście geopolitycznym, który stał się krytyczny ze względu na kumulację istniejących zagrożeń;
153. wyraża ubolewanie, że pracownicy misji nie zostali w żaden sposób przeszkoleni przed oddelegowaniem ani nie otrzymali żadnej pomocy na miejscu, aby zapoznać się z procedurami i projektami; uważa, że ten brak szkoleń w sposób oczywisty doprowadził do opóźnień we wdrażaniu operacji;
154. uważa, że ESDZ i Komisja powinny stale zwracać szczególną uwagę na funkcje pomocnicze, aby ułatwić szybkie, skuteczne i spójne rozmieszczenie misji w ramach WPBiO, zapewnić wszystkim pracownikom szkolenia przed oddelegowaniem w zakresie procedur i polityki Unii oraz opracować kompleksowe wytyczne dotyczące zadań operacyjnych (ocena potrzeb, planowanie i monitorowanie zadań oraz sprawozdawczość); uważa, że należy również wykorzystać doświadczenia zdobyte podczas poprzednich misji WPBiO, aby poprawić skuteczność operacyjną realizowanych misji oraz ułatwić transfer wiedzy i efektów synergii między poszczególnymi misjami;
155. ubolewa nad tym, że w Nigrze bezpieczeństwo pracowników było zagrożone, gdy zmuszeni byli przez sześć miesięcy do pobytu i pracy w hotelu bez specjalnej ochrony;
156. podkreśla, że bezpieczeństwo środowiska pracy ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej realizacji operacji i rekrutacji wykwalifikowanych pracowników; wzywa ESDZ i Komisję, aby nadal zapewniały wystarczający poziom wydatków związanych z bezpieczeństwem w budżecie misji, co korzystnie wpłynie na optymalną realizację mandatu misji;
157. przypomina ponadto, że dla przyszłych misji WPBiO należy w skuteczny sposób wykorzystywać wszystkie odpowiednie kanały finansowania, a mianowicie Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, Europejski Fundusz Rozwoju, kryzysowy fundusz powierniczy Unii dla Afryki oraz na pomoc humanitarną, aby zapewnić osiągnięcie celów politycznych misji i należytego zarządzania finansami;
158. zachęca ESDZ do współpracy z państwami członkowskimi, aby zagwarantować, że obecne i przyszłe misje WPBiO dysponują wystarczającą liczbą pracowników, by móc działać na poziomie zbliżonym do ich maksymalnej dopuszczalnej zdolności (lub całkowitej liczby dostępnych stanowisk), którzy to pracownicy będą zatrudnieni, w miarę możliwości, na okres odpowiadający czasowi trwania misji;
159. podkreśla, że brak skuteczności operacyjnej tych dwóch misji stanowił główną przeszkodę dla sprawnego przebiegu działań europejskich; ubolewa, że misja EUCAP otrzymała osobowość prawną dopiero po 18 miesiącach;
160. uważa, że Rada i Komisja powinny dopilnować, aby przyszłe misje WPBiO jak najszybciej otrzymały osobowość prawną i dysponowały potrzebnym budżetem;
161. zwraca się do ESDZ i do Komisji, aby przywiązywały szczególną wagę do procedur udzielania zamówień publicznych i procedur dotyczących zasobów ludzkich dla dopilnowania, by odpowiadały one potrzebom operacyjnym WPBiO; zauważa, że realizacja operacji ucierpiała w wyniku uciążliwych procedur udzielania zamówień publicznych, prowadzących do niezadowolających wyników;
162. zauważa zaistniałe problemy w obsadzeniu stanowisk; przypomina, że wskaźnik obsadzenia stanowisk wyniósł 72 % w Nigrze i 77 % w Mali; zachęca ESDZ i Komisję, aby proponowały dłuższe okresy oddelegowania do misji z państw członkowskich Unii Europejskiej, powszechniej zatrudniały pracowników kontraktowych oraz publikowały wezwania do wniesienia wkładów i na ich podstawie sporządzały listy rezerwowe potencjalnych pracowników, tak aby móc przyspieszyć proces rekrutacji w przypadku pojawienia się wolnego stanowiska;
163. aby utrwalić osiągnięcia misji WPBiO, zachęca ESDZ do dopilnowania, by w planowaniu operacyjnym wszystkich działań prowadzonych w ramach misji uwzględniono aspekty dotyczące trwałości poprzez systematyczne ocenianie lokalnych potrzeb oraz zdolności do utrzymania trwałego charakteru osiągnięć na poziomie lokalnym;
164. wzywa ESDZ, aby zintensyfikowała monitorowanie operacji przeprowadzanych w ramach misji (szkolenie, doradztwo lub udostępnianie wyposażenia) w drodze regularnych ocen na podstawie wskaźników, uzyskanych wyników i poziomu poczucia odpowiedzialności zainteresowanych organów krajowych;



165. zachęca ESDZ i Komisję, aby skuteczniej koordynowały misje WPBiO wraz z innymi działaniami Unii na szczeblu regionalnym (takimi jak misja dotycząca zintegrowanego zarządzania granicami w Libii (EUBAM Libia) i G-5 w Sahelu), misjami dwustronnymi i międzynarodowymi działaniami o podobnych celach; wzywa w tym kontekście do ściślejszej współpracy i koordynacji między Unią i jej państwami członkowskimi poprzez wspieranie synergii;
166. wzywa ESDZ i Komisję do dopilnowania, aby zamknięcie misji WPBiO i likwidacja powiązanych aktywów odbyły się w jak najlepszych warunkach; uważa w tym kontekście, że ESDZ i Komisja powinny opracować wspólną i kompleksową strategię wyjścia, w ramach której zostaną jasno określone role i zakres odpowiedzialności przy zamykaniu misji WPBiO, a jednocześnie ograniczyć się szczególne zagrożenia związane z zamknięciem misji;
167. potwierdza ogólniej rzecz biorąc konieczność poprawy współpracy między państwami członkowskimi w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, aby osiągnąć korzyści skali i oszczędności kosztów; podkreśla, że kwestią o zasadniczym znaczeniu jest to, aby państwa członkowskie miały możliwość zdecydowanego reagowania na wspólne problemy związane z bezpieczeństwem i zarządzaniem w okresie, w którym wyzwani tych jest coraz więcej i mają one bezprecedensowy charakter;

**Część XXI Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 16/2018 pt. „Przegląd ex post ustawodawstwa UE – system dobrze ugruntowany, lecz niekompletny”**

168. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz popiera jego uwagi i zalecenia;
169. zwraca uwagę, że już niebawem rozpoczną się działania monitorujące za rok 2018 w oparciu o Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa <sup>(1)</sup>, a posiedzenie międzyinstytucjonalne na wysokim szczeblu odbędzie się pod koniec roku;
170. zauważa, że Trybunał przedstawił bardzo rzetelny i kompleksowy dokument (charakteryzujący się np. dobrą liczebnością próby), który może być wzorcem dla przyszłych analiz w innych dziedzinach objętych zakresem Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa; zauważa również, że należy rozważyć kwestię opracowania dodatkowych wskaźników skuteczności działania, aby monitorować wdrażanie porozumienia;
171. jest zdania, że aktywne zaangażowanie i udział Trybunału będzie z korzyścią dla porozumienia, gdyż usprawni działania monitorujące; uważa, że szersze wykorzystanie dokumentów informacyjnych Trybunału również może przyczynić się do realizacji tego celu;
172. zwraca uwagę, że opracowanie wspólnego międzyinstytucjonalnego wademekum zawierającego klauzule dotyczące monitorowania, klauzule przeglądowe i wytyczne na temat redagowania klauzul stanowiłoby usprawnienie kontroli ustawodawczej, o ile nie ograniczałoby swobody współustawodawców w zakresie dokonywanych przez nich wyborów politycznych;
173. zauważa, że w ramach przyszłego przeglądu Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa można by rozważyć wspólne wytyczne dotyczące przeglądów ex post;
174. zwraca uwagę na znaczenie ustanowienia ram, w oparciu o które państwa członkowskie powinny udostępniać Komisji informacje na temat transpozycji prawa Unii do prawa krajowego;

**Część XXII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 17/2018 pt. „Działania Komisji i państw członkowskich podjęte w okresie programowania 2007–2013 w celu zwiększenia poziomu absorpcji środków nie były wystarczająco skoncentrowane na rezultatach”**

175. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz wartościowe porównanie poprzednich i obecnych okresów programowania, zwracając tym samym uwagę na spodziewane przyszłe wyzwania dla państw członkowskich i Komisji związane z rozsądną i ukierunkowaną na wyniki absorpcją środków polityki spójności;
176. uważa za niezadowolającą odpowiedź Komisji w odniesieniu do zalecenia dotyczącego zaproponowania harmonogramu zawierającego kluczowe terminy dla przyjęcia ram prawnych, tak aby wdrażanie programów operacyjnych rozpoczęło się w terminie, i zwraca się do Komisji, by przedstawiła konkretny wniosek w oparciu o ocenę ram czasowych wymagającą do terminowego wdrożenia programów;

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

177. podziela stanowisko Trybunału, że chociaż absorpcja jest istotna dla osiągnięcia celów polityki, nie jest celem samym w sobie, lecz raczej celem osiągnięcia wyników zgodnych z celami polityki spójności; jest głęboko przekonany, że w przypadku środków pieniężnych nie chodzi tylko o to, ile zostało wydane, lecz o to, co udało się osiągnąć dzięki wypłaceniu środków;
178. jest głęboko zaniepokojony faktem, że Komisja wydaje się nie doceniać ryzyka, przed którym również ostrzega Trybunał, że opóźnienia w wykonaniu budżetu na lata 2014–2020 mogą okazać się większe niż w okresie 2007–2013, co może spowodować znaczną presję w odniesieniu do odpowiedniej absorpcji funduszy pod koniec okresu programowania oraz zwiększenie ryzyka niewystarczającego uwzględnienia opłacalności i osiągnięcia rezultatów;
179. jest zaniepokojony faktem, że Komisja lekceważy ryzyko, stwierdzone również przez Trybunał, że względu na bardzo niezadowalający poziom absorpcji w połowie okresu programowania, który jest dwukrotnie niższy niż w tym samym momencie w poprzednim okresie programowania, jak również presję na absorpcję wynikającą ze zbliżenia końca bieżącego okresu z pierwszymi latami wdrażania następnego okresu;
180. zwraca się do Komisji, aby przedstawiła prognozę i ocenę na temat każdego państwa członkowskiego w odniesieniu do akumulacji zobowiązań, które są narażone na ryzyko absorpcji na czas przed końcem okresu, oraz by zaproponowała środki mające na celu pomoc państwom członkowskim w złagodzeniu potencjalnych negatywnych skutków niewystarczającej absorpcji dostępnych środków;
181. zwraca się do Komisji, aby dopilnowała, by kroki, które zostaną podjęte w celu uniknięcia automatycznego umorzenia środków przez państwa członkowskie, były zgodne z celami i wynikami programów operacyjnych i projektów oraz by wdrożono odpowiednie monitorowanie i sprawozdawczość w odniesieniu do zmienionych programów operacyjnych;
182. zwraca się do Komisji, by z własnej inicjatywy wykorzystwała środki na pomoc techniczną oraz czynnie wspierała państwa członkowskie w przyspieszeniu ukierunkowanej na wyniki absorpcji funduszy polityki spójności;
183. zwraca uwagę, że ostatecznym celem polityki spójności jest wspieranie spójności gospodarczej i społecznej między różnymi regionami i państwami Unii oraz przyczynianie się do zmniejszania dysproporcji i nierówności w obrębie UE; podkreśla, że musi być to naczelną zasadą przyświecająca państwom członkowskim, Komisji i wszystkim istotnym zainteresowanym stronom przy wdrażaniu i absorpcji funduszy Unii;

**Część XXIII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 18/2018 pt. „Czy osiągnięto główny cel części zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu?”**

184. uważa, że w sprawozdaniu specjalnym Trybunału nr 18/2018 przedstawiono wysoce aktualną i istotną analizę uwzględniającą sposób, w jaki Komisja wdraża przepisy regulujące część zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu z perspektywy osiągnięcia celu głównego, którym dla państw członkowskich jest zbliżanie się z powodzeniem do osiągnięcia odpowiednich celów średniookresowych dotyczących sald budżetowych;

**Część XXIV Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 19/2018 pt. „Europejska sieć kolei dużych prędkości – nieefektywny i fragmentaryczny system zamiast realnego rozwiązania”**

185. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału;
186. podziela opinię Trybunału i zgadza się z jego ustaleniami;
187. z zadowoleniem zauważa, że Komisja wdroży zalecenia Trybunału;
188. podkreśla, że szanse na poprawę sytuacji pozostają niewielkie, chyba że wszystkie państwa członkowskie bez wyjątku wykażą polityczną wolę poprawy sytuacji;
189. w tym kontekście wskazuje na ważną rolę „koordynatorów europejskich” w tej dziedzinie (TEN-T);

190. przypomina o mandacie koordynatorów europejskich, który obejmuje:
- sporządzenie planów pracy dla poszczególnych korytarzy (wraz z zainteresowanymi państwami członkowskimi) lub planu prac dotyczącego priorytetu horyzontalnego,
  - wspieranie i monitorowanie realizacji planu prac; w razie konieczności zwrócenie uwagi na trudności i poszukiwanie odpowiednich środków zaradczych,
  - regularne konsultacje z forum ds. korytarza (organem doradczym zrzeszającym państwa członkowskie i różne zainteresowane strony),
  - formułowanie zaleceń w obszarach takich jak rozwój transportu wzdłuż korytarzy lub dostęp do finansowania/źródeł finansowania,
  - przekazywanie co roku Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i zainteresowanym państwom członkowskim sprawozdania z osiągniętych postępów;
191. podkreśla znaczenie europejskiej wartości dodanej projektów transgranicznych finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych i z instrumentu „Łącząc Europę”; podkreśla znaczenie dalszego wspierania tych instrumentów finansowania, aby przewyżczyć przeszkody polityczne i infrastrukturalne i przyspieszyć wzrost spójności terytorialnej i społeczno-gospodarczej regionów Unii za pomocą szybkich połączeń kolejowych;
192. przypomina Komisji o znaczeniu promowania nie tylko dostępnego i posiadającego wysoką jakość kolejowego transportu pasażerskiego, ale także kolejowego transportu towarowego ze względu na związane z nim korzyści w zakresie gospodarki, środowiska, logistyki i bezpieczeństwa;

**Część XXV Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 20/2018 pt. „Afrykańska architektura pokoju i bezpieczeństwa – potrzeba przekierowania wsparcia UE”**

193. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz przedstawia poniżej swoje uwagi i zalecenia;
194. przyjmuje do wiadomości, że ESDZ i Komisja muszą radzić sobie z bardzo skomplikowanymi sytuacjami w Afryce, stawiać czoła licznym wyzwaniom politycznym i operacyjnym oraz ograniczeniom w wielu dziedzinach, w szczególności jeśli chodzi o współpracę głównych zainteresowanych stron, finansowanie i niedoskonałości instytucji, polityczną wolę interwencji, zapobiegania konfliktom i zarządzania nimi;
195. zdaje sobie sprawę ze złożoności ram instytucjonalnych, które odnoszą się do zapobiegania konfliktom oraz wspierania pokoju i bezpieczeństwa i obejmują Unię Afrykańską, Instrument na rzecz Pokoju w Afryce, organizacje subregionalne, regionalne wspólnoty gospodarcze (REC) oraz regionalne mechanizmy zapobiegania konfliktom, zarządzania nimi i ich rozwiązywania;
196. z niepokojem zauważa, że Afrykańska architektura pokoju i bezpieczeństwa (APSA) cierpi z powodu silnej zależności od zewnętrznych źródeł finansowania (ze względu na niski wkład państw członkowskich do Funduszu na rzecz Pokoju i ograniczone dodatkowe finansowanie, które APSA otrzymała z alternatywnych źródeł finansowania);
197. ubolewa nad tym, że ten brak afrykańskiej stabilności własnościowej i finansowej z dużym uzależnieniem od darczyńców i partnerów międzynarodowych prowadzi do niedociągnięć operacyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii kadrowych, tj. obecności niewielu wykwalifikowanych pracowników lub ekspertów wojskowych zajmujących się podstawowymi misjami pokoju i bezpieczeństwa na kontynencie afrykańskim;
198. uważa, że chociaż wsparcie Unii na rzecz APSA opracowano w oparciu o ramy strategiczne określone w planach działania, należy stale dążyć do odpowiedniej koordynacji działań darczyńców;
199. ubolewa również, że wsparcie Unii koncentruje się głównie na podstawowych kosztach operacyjnych, natomiast brakuje planu długoterminowego; podkreśla konieczność odejścia od finansowania przez Unię kosztów APSA oraz konieczność wspierania wyraźnych długoterminowych perspektyw i celów przyczyniających się do stabilności Afryki, a w szerszym ujęciu – partnerstwa między Unią Afrykańską (UA) i Unią Europejską;
200. przypomina o znaczeniu opracowania planu budowania zdolności, zdolności operacyjnej UA i organizacji subregionalnych oraz lepszych ram koordynacji między wszystkimi podmiotami w celu optymalizacji w jak największym stopniu spójności działań i rezultatów unijnego wsparcia w perspektywie długoterminowej;

201. jest poważnie zaniepokojony brakami w systemach monitorowania pod względem zdolności do dostarczania odpowiednich danych na temat wyników działań; zwraca się do Komisji o zwiększenie zdolności systemu oceny działań i wyników, aby wyraźnie wykazać, że wkład Unii może być głównie powiązany z namacalnymi i pozytywnymi skutkami dla pokoju i bezpieczeństwa w terenie;
202. podkreśla, jako podstawową zasadę, że trzeba opracować system monitorowania w celu gromadzenia i analizowania danych/wskaźników na poziomie działalności, wydajności, celu szczegółowego i celu strategicznego, aby ocenić skuteczne wdrożenie uzgodnionego planu działania w ramach APSA, jego przydatności i trwałości;
203. zachęca służby Komisji, aby rozpoczęły misję monitorowania zorientowanego na rezultaty (ROM) i by jak najszybciej przedstawiła sprawozdanie Parlamentowi;

**Część XXVI Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 21/2018 pt. „Wybór i monitorowanie projektów finansowanych w ramach EFRR i EFS w latach 2014-2020 są nadal ukierunkowane głównie na produkty”**

204. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zastosowania się do jego zaleceń;
205. jest zaniepokojony faktem, że niskie wskaźniki wykonania w połowie bieżącego okresu programowania zagrażają osiągnięciu rezultatów, które są najpilniej pożądane w obszarach wspieranych z EFRR i EFS, a tym samym opóźniają oczekiwany wpływ inwestycji budżetowych Unii na spójność oraz zmniejszanie dysproporcji regionalnych;
206. w związku z tym wzywa Komisję, aby zapewniła państwom członkowskim pomoc w przyspieszeniu absorpcji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz wzmocniła monitorowanie i ocenę wyników funduszy ESI dla zagwarantowania, że fundusze te będą przyczyniały się do osiągnięcia celów polityki spójności i strategii „Europa 2020”;
207. wzywa Komisję, aby podjęła wszelkie niezbędne środki w celu wyeliminowania stwierdzonych niedociągnięć w bieżących ramach realizacji funduszy ESI, a także apeluje, by wykorzystwała doświadczenia nabyte w okresie 2014–2020 w celu poprawy ram wykonania na następny okres oraz by zapewniła jasne zasady dotyczące wskaźników, monitorowania i oceny wyników;
208. wzywa Komisję, aby zapewniła sprawny i niezakłócony proces monitorowania i zgłaszania nowemu kolegium komisarzy rezultatów wypracowanych w okresie przejściowym, a także by zagwarantowała, że ukierunkowanych na rezultaty wyników funduszy ESI na koniec programowania nie osłabia dążenie do przyspieszonej absorpcji;
209. odnotowuje odpowiedzi Komisji, że jej wniosek ustawodawczy dotyczący okresu programowania po 2020 r. zawiera wykaz wspólnych wskaźników rezultatu dla EFRR, Funduszu Spójności i EFS;
210. wyraża jednak zaniepokojenie, że wnioski ustawodawcze Komisji dotyczące EFRR, Funduszu Spójności i EFS nie zawierają przepisów umożliwiających „działania określone zgodnie z zasadami sektorowymi”, jak określono w definicjach „rezultatu” i „wyniku” w rozporządzeniu finansowym, które to zasady należy określić w kategoriach zakładanych rezultatów i które w związku z tym należy mierzyć za pomocą wskaźników rezultatu w ramach tych funduszy;
211. zwraca się do Komisji, aby wyeliminowała to niedociągnięcie i dopilnowała, by uniknięto wszelkich negatywnych skutków dla ustanowienia ram wykonania przez państwa członkowskie na okres programowania 2021–2027;
212. głęboko ubolewa, że Komisja nie przedstawiła kompleksowego wniosku dotyczącego strategii politycznej Unii po 2020 r., który wyznaczałby cele pośrednie dla kolejnych WRF, koniecznie ukierunkowując też państwa członkowskie na osiągnięcie rezultatów przyczyniających się do realizacji wspólnych priorytetów Unii oraz urzeczywistnienia spójniejszej Unii;

**Część XXVII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 22/2018 pt. „Mobilność w ramach programu Erasmus+ – miliony uczestników i wielowymiarowa europejska wartość dodana, ale pomiar wyników wymaga udoskonalenia”**

213. z zadowoleniem przyjmuje ustalenia Trybunału dotyczące dodatkowych wymiarów europejskiej wartości dodanej programu Erasmus+ (2014–2020) oraz poszerzenie ich zakresu względem tych już zawartych w podstawie prawnej; jest zdania, że techniki oceny oraz wskaźniki dla programu Erasmus+ powinny być, na ile to możliwe, całościowe i jakościowe, mając na względzie wielowymiarowy charakter skutków długoterminowych działań tego rodzaju;
214. odnotowuje, że definicja „uczestników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji/uczestników o mniejszych możliwościach” nie jest obecnie zharmonizowana i różni się w poszczególnych państwach członkowskich; zauważa, że wspólna definicja pozwoliłaby na bardziej precyzyjną ocenę wpływu programu i zapewniłaby solidniejszą podstawę dla zwiększenia jego dostępności dla tych uczestników, jak również podjęcie pozytywnych działań w celu ich wsparcia;
215. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie indywidualnej mobilności uczniów w ramach kluczowego działania nr 1 projektu nowego programu Erasmus (2021–2027);
216. docenia znaczenie systemu wsparcia językowego online; uważa, że instrument taki powinien być dostępny dla wszystkich uczestników i dostosowany do ich potrzeb, a także uzupełniony stacjonarnymi zajęciami językowymi w klasie;
217. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie uproszczonych metod finansowania (płatności ryczałtowe, stawki zryczałtowane i koszty jednostkowe); dostrzega jednak potrzebę dostosowania i regularnego przeglądu kwot dotacji na pokrycie kosztów życia i utrzymania w państwie lub regionie przyjmującym, aby zapewnić uczestnikom o mniejszych możliwościach równy dostęp do indywidualnej mobilności w ramach programu Erasmus;
218. jest zdania, że w celu promowania dostępu do indywidualnej mobilności uczestników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji/uczestników o mniejszych możliwościach, powinno się rozważyć finansowanie wstępne w ramach kluczowego działania nr 1 nowego programu Erasmus;
219. zauważa, że lepsze promowanie mobilności doktorantów wymaga większej elastyczności, jeśli chodzi o minimalny okres mobilności, obecnie przewidziany na trzy miesiące;
220. przyznaje, że instrument gwarancji kredytów studenckich nie przyniósł oczekiwanych rezultatów, i odnotowuje jego wycofanie z projektu nowego programu Erasmus (2021–2027);

**Część XXVIII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 23/2018 pt. „Zanieczyszczenie powietrza – nasze zdrowie nadal nie jest wystarczająco chronione”**

221. jest zdania, że aby podejmować skuteczniejsze działania w celu poprawy jakości powietrza, Komisja powinna:
- upowszechniać najlepsze praktyki stosowane przez państwa członkowskie, które w udany sposób uwzględniły w swoich planach ochrony powietrza wymagania dyrektywy w sprawie jakości powietrza <sup>(1)</sup>, między innymi w takich kwestiach jak informacje istotne do celów monitorowania; propagować ukierunkowane, uwzględnione w budżecie i krótkoterminowe działania na rzecz poprawy jakości powietrza oraz planowane ograniczenia poziomu stężeń w określonych lokalizacjach,
  - aktywnie zarządzać każdym etapem postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu skrócenia czasu rozstrzygnięcia spraw lub wniesienia ich do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
  - zapewnić państwom członkowskim, które są w największym stopniu dotknięte problemem transgranicznych zanieczyszczeń powietrza wewnątrz Unii, pomoc w zakresie współpracy i wspólnych działań, w tym w zakresie wprowadzenia odpowiednich środków w ich planach jakości powietrza.
222. wzywa Komisję, aby podczas przygotowywania wniosku legislacyjnego uwzględniła następujące kwestie:
- rozważenie aktualizacji unijnych wartości dopuszczalnych i docelowych (dla PM, SO<sub>2</sub> i O<sub>3</sub>), zgodnie z najnowszymi wytycznymi WHO; ograniczenie liczby przypadków, w których stężenia mogą przekroczyć normy (dla PM, NO<sub>2</sub>, SO<sub>2</sub> i O<sub>3</sub>), oraz ustanowienie krótkoterminowej dopuszczalnej wartości dla PM<sub>2,5</sub> i progów alarmowych dla PM,

<sup>(1)</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrza dla Europy (Dz.U. L 152 z 11.6.2008, s. 1).

- udoskonalenie planów ochrony powietrza, szczególnie poprzez ukierunkowanie ich na rezultaty i wprowadzenie obowiązku corocznego przekazywania informacji na temat ich realizacji, oraz ich aktualizowania w razie potrzeby. Należy ograniczyć liczbę planów ochrony powietrza dla poszczególnych stref jakości powietrza,
  - doprecyzowanie wymogów dotyczących rozmieszczenia stacji pomiarowych na terenach przemysłowych i w miejscach oddziaływania ruchu drogowego, aby lepiej mierzyć największe narażenie ludności na zanieczyszczenie powietrza, oraz określenie minimalnej liczby stacji pomiarowych według typu (w miejscach oddziaływania ruchu drogowego, na terenach przemysłowych lub stacje pomiarów tła),
  - możliwość nakazania przez Komisję ustawienia dodatkowych punktów pomiarowych, jeśli uzna ona to za konieczne w celu lepszego pomiaru zanieczyszczenia powietrza,
  - przyspieszenie terminu przekazywania zatwierdzonych danych co najmniej na 30 czerwca roku n+1 (obecnie jest to 30 września n+1) oraz wyraźne zobowiązanie państw członkowskich do przekazywania danych bieżących (w czasie rzeczywistym),
  - wyraźne przepisy w celu zagwarantowania praw obywateli do dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
223. aby w większym stopniu uwzględniać jakość powietrza w strategiach politycznych Unii, zwraca się do Komisji, aby opracowała oceny:
- innych strategii politycznych Unii, które zawierają elementy mogące wpływać niekorzystnie na czyste powietrze, oraz podjęła działania dla lepszego dostosowania tych strategii politycznych do celu, jakim jest jakość powietrza,
  - faktycznego wykorzystania odpowiednich środków finansowych Unii przeznaczonych na realizację unijnych celów w zakresie jakości powietrza do ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności PM, NOX i SOX;
224. wzywa Komisję – z myślą o poprawie jakości informacji dla obywateli – aby:
- z pomocą pracowników służby zdrowia zidentyfikowała i zestawiała informacje o najbardziej krytycznym znaczeniu, jakie Komisja i organy państw członkowskich powinny udostępniać obywatelom (w tym informacje o skutkach zdrowotnych i zalecenia dotyczące zachowania),
  - wspierała państwa członkowskie w przyjmowaniu najlepszych praktyk w zakresie komunikowania się z obywatelami i angażowania ich w kwestie dotyczące jakości powietrza,
  - publikowała rankingi stref jakości powietrza o najlepszych i najgorszych postępach osiągniętych każdego roku oraz dzieliła się najlepszymi praktykami stosowanymi w miejscach osiągających najlepsze wyniki,
  - opracowała narzędzie internetowe umożliwiające obywatelom zgłaszanie naruszeń jakości powietrza oraz przekazywanie Komisji informacji zwrotnych na temat kwestii związanych z działaniami państw członkowskich dotyczącymi jakości powietrza,
  - wspierała państwa członkowskie w opracowywaniu przyjaznych dla użytkownika narzędzi umożliwiających społeczeństwu dostęp do informacji na temat jakości powietrza i jej monitorowania (na przykład aplikacji na smartfony lub specjalnych stron w mediach społecznościowych),
  - wraz z państwami członkowskimi dążyła do porozumienia w sprawie harmonizacji wskaźników jakości powietrza;

**Część XXIX Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 24/2018 pt. „Wykorzystanie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz innowacyjnych odnawialnych źródeł energii w projektach demonstracyjnych na skalę komercyjną w UE – w ostatnim dziesięcioleciu nie zostały osiągnięte zamierzone postępy”**

225. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału oraz przedstawia poniżej swoje spostrzeżenia i uwagi;
226. z zadowoleniem przyjmuje ambitne zobowiązania Unii zakładające obniżenie poziomu emisji do 2020 r. o co najmniej 20 % w porównaniu z 1990 r. oraz o 40 % do 2030 r., a także przeznaczenie w okresie budżetowania 2014–2020 co najmniej 20 % środków budżetowych na działania związane z klimatem;
227. z zadowoleniem przyjmuje ambicje Unii, by stać się światowym liderem w obszarze odnawialnych źródeł energii; za bardzo ważne uważa ciągłe pełnienie przez Komisję roli przywódczej i wykazywanie się przez nią wystarczającym zaangażowaniem na rzecz kwestii związanych ze zmianą klimatu, aby poprawić jej wiarygodność na arenie międzynarodowej i usprawnić jej instrumenty w zakresie przyszłego kształtowania warunków polityki Unii w dziedzinie przeciwdziałania zmianie klimatu oraz instrumentów w zakresie zielonej dyplomacji;

228. uważa, że potrzeba więcej synergii między różnymi organami Unii, odpowiednimi służbami Komisji i partnerami z branży przemysłowej oraz że należy połączyć wysiłki w celu stworzenia środowiska sprzyjającego przejściu na gospodarkę niskoemisyjną stosującą innowacyjne technologie niskoemisyjne poprzez dostosowanie i rozwój warunków i instrumentów inwestycyjnych;
229. podkreśla, że koordynacja między służbami Komisji zajmującymi się kwestiami związanymi z klimatem nadal wymaga poprawy, aby KE mogła spełniać nie tylko zobowiązania międzynarodowe, lecz również pozwolić Unii na utrzymanie pozycji lidera w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu;
230. ponownie apeluje do Komisji, aby jeszcze intensywniej koordynowała działania dotyczące rozwoju nowych technologii i innowacji w zakresie ochrony środowiska;
231. zwraca uwagę, że Komisja musi w szczególności zacieśnić koordynację między państwami członkowskimi w zakresie polityki przeciwdziałania zmianie klimatu, aby możliwe było osiągnięcie celu polegającego na przeznaczaniu co najmniej 20 % środków budżetowych Unii na społeczeństwo wykorzystujące technologie niskoemisyjne i odporne na zmiany klimatu;
232. ubolewa z powodu braku strategii niskoemisyjnych ze strony państw członkowskich, co skutkuje atmosferą niepewności, szkodzącą warunkom inwestycyjnym i wpływającą na rentowność finansową i postępy innowacyjnych projektów demonstracyjnych dotyczących niskoemisyjnej energii, i stwarza zaledwie ograniczone możliwości odzyskania środków z nieudanych projektów; wzywa Komisję do zwiększenia aktywnego udziału państw członkowskich w osiąganiu celów niskoemisyjnych;
233. ubolewa z powodu ogólnej niskiej rentowności i krótkiej trwałości finansowanych projektów oraz niewykorzystania wymiernych rezultatów projektów;
234. uważa, że sukcesy w tej dziedzinie uwarunkowane są lepiej ukierunkowanymi strategiami na poziomie unijnym i krajowym; apeluje do Komisji, aby opracowała konkretną ogólną strategię osiągnięcia wyznaczonego celu, która będzie skutkować planami działań dla poszczególnych obszarów, obejmującymi szczegółowe środki i instrumenty, metodologię pomiarów i sprawozdawczość, a także wskaźniki skuteczności działania stosowane w odniesieniu do działań związanych ze zmianą klimatu w poszczególnych dziedzinach polityki;
235. wzywa Komisję, aby ogólnie zwiększyła zgodność różnych obszarów budżetowych w celu uzupełnienia programów ukierunkowanych na budowę gospodarki niskoemisyjnej; ubolewa z powodu braku celów szczegółowych w znacznych częściach budżetu Unii;
236. apeluje do Komisji, aby szybko doprowadziła do powstania otoczenia sprzyjającego przejściu na gospodarkę niskoemisyjną poprzez dostosowanie warunków inwestowania oraz ram i instrumentów wydatkowania środków na rzecz innowacji i modernizacji we wszystkich odpowiednich sektorach o kluczowym znaczeniu;

**Część XXX Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 25 pt. „Dyrektywa powodziowa – nastąpiły postępy w ocenie ryzyka, jednak wymagana jest poprawa planowania i wdrażania”**

237. wzywa Komisję, aby – pełniąc swoją funkcję nadzorczą na podstawie dyrektywy powodziowej<sup>(1)</sup> – podczas przeglądu planów zarządzania ryzykiem powodziowym w drugim i kolejnych cyklach kontrolowała, czy państwa członkowskie ustanowiły określone ilościowo i terminowe cele dla działań przeciwpowodziowych, umożliwiając tym samym ocenę postępów w ich osiąganiu, zgodnie z dyrektywą powodziową; wzywa Komisję, aby dzieliła się dobrymi praktykami w ustanawianiu celów ze wszystkimi państwami członkowskimi;
238. wzywa Komisję, aby – w ramach swojej funkcji nadzorczej na podstawie dyrektywy powodziowej i na czas przed drugim cyklem wdrażania dyrektywy powodziowej – oceniła następujące kwestie dotyczące państw członkowskich i przekazała informacje na temat tego, czy państwa członkowskie:
- określili źródła finansowania w celu zaspokojenia potrzeb inwestycyjnych wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz opracowały harmonogram wdrażania zgodnie z dostępnymi środkami finansowymi,
  - uwzględniły inwestycje transgraniczne w odniesieniu do wszystkich przedsięwzięć przeciwpowodziowych na wspólnych rzekach;

<sup>(1)</sup> Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz.U. L 288 z 6.11.2007, s. 27).

239. wzywa Komisję, aby – pełniąc swoją funkcję nadzorczą na podstawie dyrektywy powodziowej oraz w ramach zarządzania dzielonego – współfinansowała środki przeciwpowodziowe, którym nadano priorytet zgodnie z przyszłymi planami zarządzania ryzykiem powodziowym, w przypadku wnioskowania o unijne środki finansowe; to nadawanie priorytetów przez państwa członkowskie powinno opierać się na obiektywnych i właściwych kryteriach, w tym:
- na dobrej jakości analizie kosztów i korzyści w celu uzyskania najlepszego stosunku wartości do ceny w przypadku inwestycji,
  - w odpowiednim przypadku na kryterium uwzględniającym transgraniczne oddziaływanie projektów;
240. wzywa Komisję, aby – w ramach swojej funkcji nadzorczej na podstawie dyrektywy powodziowej i ramowej dyrektywy wodnej – egzekwowała zgodność z ramową dyrektywą wodną nowej infrastruktury przeciwpowodziowej proponowanej przez państwa członkowskie w planach zarządzania ryzykiem powodziowym;
241. wzywa Komisję, aby – w ramach swojej funkcji nadzorczej na podstawie dyrektywy powodziowej i ramowej dyrektywy wodnej – kontrolowała, zawsze w przypadku wnioskowania o współfinansowanie ze strony UE, czy państwa członkowskie analizowały wykonalność wdrażania istotnych środków ekologicznych, samych lub w powiązaniu z szarą infrastrukturą;
242. wzywa Komisję, aby – w ramach swojej funkcji nadzorczej na podstawie dyrektywy powodziowej – kontrolowała, czy plany zarządzania ryzykiem powodziowym obejmują środki mające na celu zwiększenie wiedzy i modelowanie wpływu zmiany klimatu na powódzie;
243. wzywa Komisję, aby – podczas przeglądu dokumentów wymaganych w ramach drugiego cyklu dyrektywy powodziowej i w ramach swojej funkcji nadzorczej na podstawie tej dyrektywy – kontrolowała, czy państwa członkowskie:
- oszacowują i modelują wpływ zmiany klimatu na powódzie za pomocą studiów i badań naukowych,
  - opracowują odpowiednie narzędzia w celu lepszego analizowania i prognozowania:
    - a) powodzi opadowych, w tym powodzi gwałtownych;
    - b) zalewania obszarów przybrzeżnych spowodowanego podnoszeniem się poziomu mórz,
  - w przypadku gdy zmiany klimatu nie można określić pod względem ilościowym, planują elastyczne środki w celu dostosowania poziomu ochrony w razie potrzeby;
244. wzywa Komisję, aby podczas przeglądu planów zarządzania ryzykiem powodziowym w drugim cyklu sprawdziła, czy państwa członkowskie zaplanowały działania w celu:
- zwiększenia świadomości publicznej na temat korzyści z ochrony ubezpieczeniowej przed ryzykiem powodziowym, oraz
  - zwiększenia ochrony, np. w drodze współpracy między sektorem publicznym i prywatnym w odniesieniu do ubezpieczeń na wypadek powodzi;
245. wzywa Komisję, aby w ramach swojej funkcji nadzorczej na podstawie dyrektywy powodziowej:
- kontrolowała, czy państwa członkowskie korzystały ze swoich planów zarządzania ryzykiem powodziowym w celu oceny zakresu, w jakim zasady planowania przestrzennego w państwach członkowskich są odpowiednio zaprojektowane i skutecznie egzekwowane na obszarach zagrożonych powodzią, oraz
  - upowszechniała dobre praktyki i wytyczne wśród państw członkowskich;

**Część XXXI Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 26/2018 pt. „Szereg opóźnień we wdrażaniu informatycznych systemów celnych – jak do nich doszło?”**

246. odnotowuje uwagi Trybunału dotyczące wdrażania informatycznych systemów celnych;
247. pochwała analizę sytuacji i wnioski przedstawione przez Trybunał;
248. z zadowoleniem przyjmuje zalecenia dla Komisji mające na celu modernizację procedur celnych, która stanowi istotny element funkcjonowania Unii; docenia podejście oparte na uwzględnianiu wniosków wyciągniętych z programu „Cła 2020”;
249. zwraca uwagę, że Komisja, choć przedstawia dodatkowe wyjaśnienia i nie zgadza się z częścią uwag, przyjmuje wszystkie zalecenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym Trybunału;



250. zwraca uwagę, że Komisja zamierza przeznaczyć, przy zgodzie Parlamentu, kwotę 950 mln EUR w cenach bieżących na potrzeby następnego programu, jednak konieczne jest, aby jego wdrożenie odbyło się na czas, w pełnym zakresie i w ramach limitów finansowych;
251. podkreśla, że niezbędne jest wprowadzenie solidnego wieloletniego planu strategicznego określającego ramy strategiczne i cele pośrednie w odniesieniu do zarządzania projektami informatycznymi w spójny i skuteczny sposób; w planie tym należy prawidłowo określić cele, wskaźniki, harmonogram i niezbędne środki finansowe;
252. ponieważ wraz z wejściem w życie nowych WRF wiele programów (na przykład Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, programy Fiscalis i Cła oraz fundusz zintegrowanego zarządzania granicami) powinno działać w synergii, konieczna jest ocena skutków negatywnego wpływu ewentualnych opóźnień we wdrażaniu jednego z elementów na funkcjonowanie całego systemu;
253. podkreśla, że konieczne jest wdrożenie budżetowania wynikowego w celu poprawy wyników i zagwarantowania realizacji celów tego programu;
254. jako że państwa członkowskie nie wykorzystały swoich 20 % udziałów kosztów poboru zatrzymanych z należności celnych na pokrycie wydatków wdrożenia celnego systemu informatycznego, popiera wniosek Komisji Europejskiej w sprawie zasobów własnych, mający na celu obniżenie udziału kosztów poboru do 10 %;

**Część XXXII Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 31 pt. „Dobrostan zwierząt w UE – zmniejszanie dystansu między ambitnymi celami a praktycznym wdrażaniem”**

255. wzywa Komisję – z myślą o kierowaniu jej działaniami na rzecz dobrostanu zwierząt w przyszłości – aby:
  - przeprowadziła ocenę strategii w zakresie dobrostanu zwierząt przyjętej na lata 2012-2015, zwłaszcza w odniesieniu do transportu żywych zwierząt, w celu określenia stopnia, w jakim osiągnięto jej cele, oraz by ustaliła, czy wytyczne Komisji są stosowane w praktyce,
  - zdefiniowała wskaźniki bazowe i docelowe w celu pomiaru i porównania stopnia zgodności państw członkowskich w istniejących nadal obszarach ryzyka wskazanych w toku tej oceny,
  - rozważyła, w jaki sposób uwzględnić wnioski płynące ze wspomnianej wyżej oceny (np. w postaci nowej strategii lub planu działania bądź przeglądu ustawodawstwa dotyczącego dobrostanu zwierząt), oraz by opublikowała rezultaty swojej analizy;
256. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Trybunału Obrachunkowego, zgodnie z którym działania Unii na rzecz dobrostanu zwierząt, tam gdzie zostały wdrożone prawidłowo, zwiększyły poziom zgodności z wymogami dotyczącymi dobrostanu zwierząt oraz przyczyniły się do stosowania wyższych standardów o wyraźnym pozytywnym wpływie na ten dobrostan;
257. zaleca, aby – w celu sprawniejszego reagowania na zagrożenia i rozpowszechnienia dobrych praktyk – Komisja:
  - opracowała strategię egzekwowania przepisów zapewniającą bardziej efektywne monitorowanie realizacji zaleceń DG SANTE, tak aby ograniczyć czas potrzebny na podjęcie zadowalających działań w odpowiedzi na te zalecenia pokontrolne i umożliwić egzekwowanie odnośnych przepisów, zwłaszcza tych, które obowiązują od wielu lat,
  - określiła, wraz z państwami członkowskimi, w jaki sposób narzędzia dostępne w systemie (TRACES) mogą być wykorzystywane przy opracowywaniu analiz ryzyka na potrzeby kontroli transportu żywych zwierząt, oraz by rozpowszechniała wytyczne na temat stosowania tych narzędzi;
258. dla wzmocnienia związków między systemem wzajemnej zgodności a dobrostanem zwierząt zaleca, aby Komisja:
  - oceniała, podczas audytów zasady wzajemnej zgodności, kompletność informacji na temat niezgodności zgłaszanych przez państwa członkowskie, stwierdzonych podczas kontroli urzędowych przeprowadzonych przez organ kontrolny odpowiedzialny także za kontrole przestrzegania zasady wzajemnej zgodności, dokonując w tym celu na przykład kontroli krzyżowej wyników kontroli urzędowych i bazy danych beneficjentów podlegających wymogom wzajemnej zgodności,
  - w oparciu o wcześniejsze działania nadal dzieliła się najlepszymi praktykami w zakresie wzajemnej zgodności i informowała państwa członkowskie o wszelkich ustaleniach dotyczących zgodności leżących u podstaw decyzji o nałożeniu korekt finansowych ze względu na mało restrykcyjne systemy kar w zakresie dobrostanu zwierząt;

259. aby zachęcać do skutecznego wykorzystania wsparcia w ramach rozwoju obszarów wiejskich na rzecz dobrostanu zwierząt, zaleca, aby Komisja:
- podczas zatwierdzania zmian w obowiązujących programach rozwoju obszarów wiejskich, a także podczas zatwierdzania nowych dokumentów programowych w tym zakresie na okres po 2020 r. dokonała krytycznej oceny wdrożenia przez państwa członkowskie działań dotyczącego dobrostanu zwierząt w sektorach, w których powszechnie występują niezgodności (takie jak obcinanie ogonów prosiętom), oraz sprawdzała ewentualne pokrywanie się z systemami prywatnymi obejmującymi podobne zobowiązania,
  - zachęcała państwa członkowskie do wymieniać się dobrymi praktykami w zakresie dodatkowych, dobrowolnych wskaźników rezultatu i oddziaływania w przypadku działania dotyczącego dobrostanu zwierząt w ramach wspólnego systemu monitorowania i oceny, który zostanie ustanowiony na potrzeby okresu programowania po 2020 r.,
  - na potrzeby okresu programowania po 2020 r. przekazała państwom członkowskim uporządkowane wytyczne na temat innych działań w ramach rozwoju obszarów wiejskich, które można wdrażać na rzecz wspierania wyższych standardów w zakresie dobrostanu zwierząt, aby zapewnić rolnikom większą liczbę zachęt do poprawy dobrostanu zwierząt z myślą o całkowitym wyeliminowaniu okrutnych praktyk;
260. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).
-